

A FELNŐTTKÉPZÉS MEGÚJÍTÁSA 2020.

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

FELADATUNK A JÖVŐ

TARTALOM

I.	Bevezetés	2
II.	A hazai felnőttképzés stratégiai jelentősége	3
III.	Kihívások a felnőttképzésben – áttekintés	5
IV.	A felnőttképzés megújításának stratégiai lépései	7
V.	A felnőttképzés megújult környezete	9
V./1.	Jogi környezet	9
V./2.	A szak- és felnőttképzés rendszere	10
V./3.	A felnőttképzés szereplői	11
VI.	A felnőttképzési rendszer megújítása a stratégiai célok szolgálatában	13
VI./1.	A felnőttképzés eredményességének mérhetővé tétele	13
VI./2.	A képzések munkaerőpiaci relevanciájának javítása	19
VI./3.	Képzési adminisztrációt érintő változások	21
VI./4.	Képzésben részt vevő személyek számának növelése	29
VI./5.	Kimenetvezérelt képzés	31
VI./6.	Átmeneti szabályok	31
VII.	Mellékletek	33
VII./1.	Ellenőrző pontok a felnőttképzési tevékenység folytatásához kapcsolódóan	33
VII./2.	Az egyéb oktatás körébe tartozó szolgáltatások áfamentességének feltételei	41
VII./3.	Gyakran ismételt kérdések	42

I. BEVEZETÉS

A gazdaságban és a munkaerőpiacon gyorsuló ütemben zajló technológiai változások (az ún. Ipar 4.0 és a digitalizáció) ráirányították a figyelmet a munkaerőpiac igényeit gyorsan lekövetni képes képzési rendszer iránti gazdasági igényre. Ezt felismerve 2019-ben döntött a Kormány – a szakképzési rendszer mellett – a felnőttképzési rendszer több lépcsőben történő megújításáról.

A megújult felnőttképzési rendszer szerinti képzések 2020. szeptember 1-jétől indíthatók (ezzel párhuzamosan, 2022. december 31-éig a korábban hatályos jogszabályok alapján működő képzések is folytathatók.) Az elmúlt időszakban számos visszajelzés és kérdés érkezett a szakpolitika részére a felnőttképzés szereplői – elsősorban a felnőttképzők, a (belső képzéseket folytató) vállalatok és a képzésben részt vevő személyek – részéről a megújult felnőttképzési rendszer új szabályozásával kapcsolatban.

Ezekre a jogalkalmazói kérdésselvetésekre is alapozva készült el e tájékoztató, amelynek célja, hogy a stratégiai megfontolások keretrendszerébe foglalja a felnőttképzési rendszer legfontosabb változásait, és gyakorlatias módon – példákkal alátámasztva – bemutassa, elmagyarázza azokat. A tájékoztató rámutat a felnőttképzési rendszer – egyre jobban felértékelődő – stratégiai szerepére és ennek okaira, elemzi a korábbi felnőttképzési rendszer kihívásait, és bemutatja az ezekből levezetett stratégiai célkitűzéseket. A dokumentum továbbá széleskörű információt szolgáltat a felnőttképzési rendszer megújult környezetéről és szereplőiről, jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva részletesen elemzi a fő változásokat, és megjeleníti a jogszabályok helyes alkalmazásával kapcsolatban felmerülő, gyakran ismétlődő kérdéseket és a szaktárca azokra adott válaszait.

II. A HAZAI FELNŐTTKÉPZÉS STRATÉGIAI JELENTŐSÉGE

Ahogy a bevezetésben is utaltunk rá, a gazdaságban gyorsuló ütemben zajló technológiai változások (az ún. Ipar 4.0 és a digitalizáció), valamint az elmúlt évek dinamikus munkaerőpiaci bővülést jelző folyamatai ráirányították a figyelmet egy olyan képzési rendszer iránti gazdasági és társadalmi igényre, amely rugalmasan képes lekövetni a munkaerőpiac gyorsan változó igényeit. Három olyan trend emelhető ki, amelyek következtében 2020-ra a felnőttképzési rendszer eredményes működése stratégiai jelentőségűvé vált a magyar gazdaság számára:

1 **A munkaerőpiac a technológiai megoldások megjelenésével gyorsuló ütemben átalakul: sok (rész)tevékenység megszűnik (automatizálásra kerül), azonban ezzel párhuzamosan számos új munkakör jön létre.** Amennyiben okosan használjuk ki az új technológiák által nyújtott lehetőségeket, akkor több munkahelyet tudunk létrehozni, mint amennyi megszűnik az automatizálással. Az új technológiák ugyanis nem kiszorítják a munkavállalókat a munkaerő-piacról, hanem támogatják őket és javítják a munkavégzés hatékonyságát.

2018 májusában a McKinsey&Company nemzetközi tanácsadó cég által „Átalakuló munkahelyek, az automatizálás hatása Magyarországon” címmel publikált tanulmány alapján a munkafeladatok fele már az akkori technológiai szinten is automatizálható volt. Ez azonban nem jelenti komplett szakmák eltűnését, hiszen automatizálási technológiákkal csak a szakmák alig 3 százalékát lehet(ne) kiváltani, viszont a munkahelyek 60 százalékánál legalább a munkafeladatok egyharmada automatizálható. Ez a folyamat jelentős termelékenység-növekedést és ennek köszönhetően GDP-növekedést hozhat magával – megfelelő felkészülés esetén. Ráadásul az automatizálás a gazdasági fejlődéssel párhuzamosan új szakmákat is létre fog hozni, növelve a magas hozzáadott értéket termelő, magasabb jövedelmet biztosító munkahelyek számát. A McKinsey becslése alapján globálisan 75-375 millió munkavállaló átképzésére lehet szükség 2030-ig (a növekvő fogyasztás és az új technológiák által generált új álláshelyekre). Ezek a munkahelyeken olyan jól képzett szakemberekre lesz szükség, akik a szakmai ismereteik mellett kreatívak és jó problémamegoldó, illetve szociális kompetenciákkal rendelkeznek.

A tanácsadó cég megállapítja, hogy az automatizálás első lépéseként be kell fektetni a technológiával kapcsolatos oktatásba és a szükséges készségek betanításába. Ennek érdekében olyan át- és továbbképzési programokat kell létrehozni, amelyek segítik a dolgozókat, hogy felkészüljenek az új munkakörnyezetre.

2 **Az elmúlt években Magyarországon dinamikusán bővült a munkaerőpiac, azaz a kereslet a képzett munkaerő iránt erőteljesen növekszik.** Az alábbiakban összegezzük azokat a legfontosabb munkaerőpiaci mutatókat (a Központi Statisztikai Hivatal [KSH] és az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat adatai alapján), amelyek rámutatnak arra, hogy a foglalkoztatásbővülés mellett továbbra is jelentős az igény a jól képzett munkaerőre Magyarországon, és ebben a koronavírus-válság sem hozott érdemi változást.

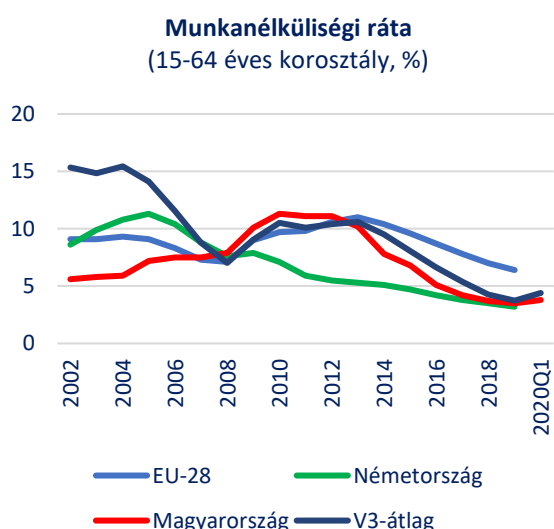
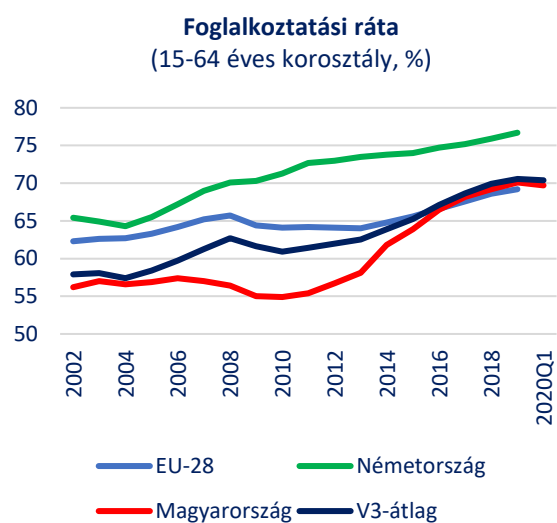
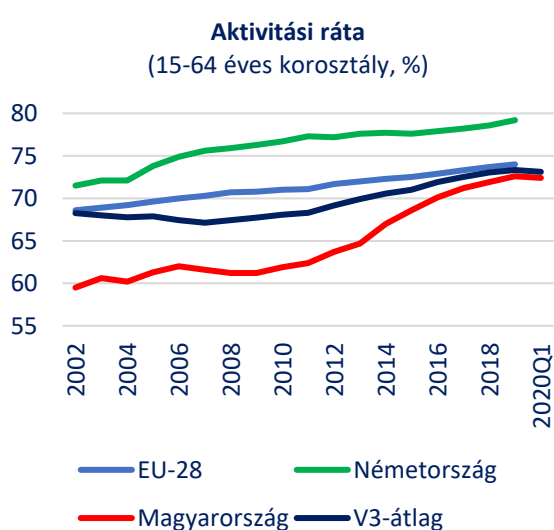
Aktivitási ráta: a 2000-es évek elején Magyarország lemaradásban volt az európai uniós versenytársaitól az aktivitási ráta értékét tekintve. Míg EU-s átlagban ez az érték 68,6 százalék volt a 15-64 éves korosztályban, addig hazánkban ez csupán 59,5 százalékot tett ki. A mutató értéke 2002 és 2010 között szinte stagnált, érdemi növekedés csak 2010 után következett be. 2019 végére a magyar aktivitási ráta (72,6 százalék) megközelítette úgy a V3-ak (73,3 százalék), mint az EU28 átlagát (74 százalék).

Foglalkoztatási ráta: az aktivitási ráta bővülése mellett jelentős foglalkoztatásbővülés ment végbe 2010-től kezdődően. 2010-hez viszonyítva 2019 végére 780 ezer új munkahely jött létre, és így a magyar foglalkoztatási ráta (70,1 százalék) meghaladta az EU-s átlagot (69,2 százalék), ugyanakkor továbbra is

jelentős mozgástér van a foglalkoztatás bővítésére a német foglalkoztatási szinthez viszonyítva (76,7 százalék).

Munkanélküliségi ráta: a foglalkoztatási rátához hasonlóan kedvező folyamat ment végbe a munkanélküliségi ráta vonatkozásában is az elmúlt években. A 2008-as válságra adott elhibázott gazdaságpolitikai válaszok következtében a munkanélküliségi ráta rekord szintre, 11,3 százalékra emelkedett Magyarországon, azonban 2010-től kezdődően ez az érték jelentős mértékben csökkent, 2019 végére elérte a 3,4 százalékot.

Üres álláshelyek száma: a munkaerőpiac dinamikus bővülése mellett 2020 elején is közel 60 ezer volt a betöltetlen álláshelyek száma, ami arra utal, hogy a munkaerőpiacon további foglalkoztatásbővülésre van mozgástér, azonban a munkaerőpiaci kereslet és kínálat csak korlátozottan talál egymásra. Ez rámutat a képzett munkaerő – és ezen keresztül a felnőttképzések – iránti mennyiségi (és minőségi) igényre a munkaerőpiacon.

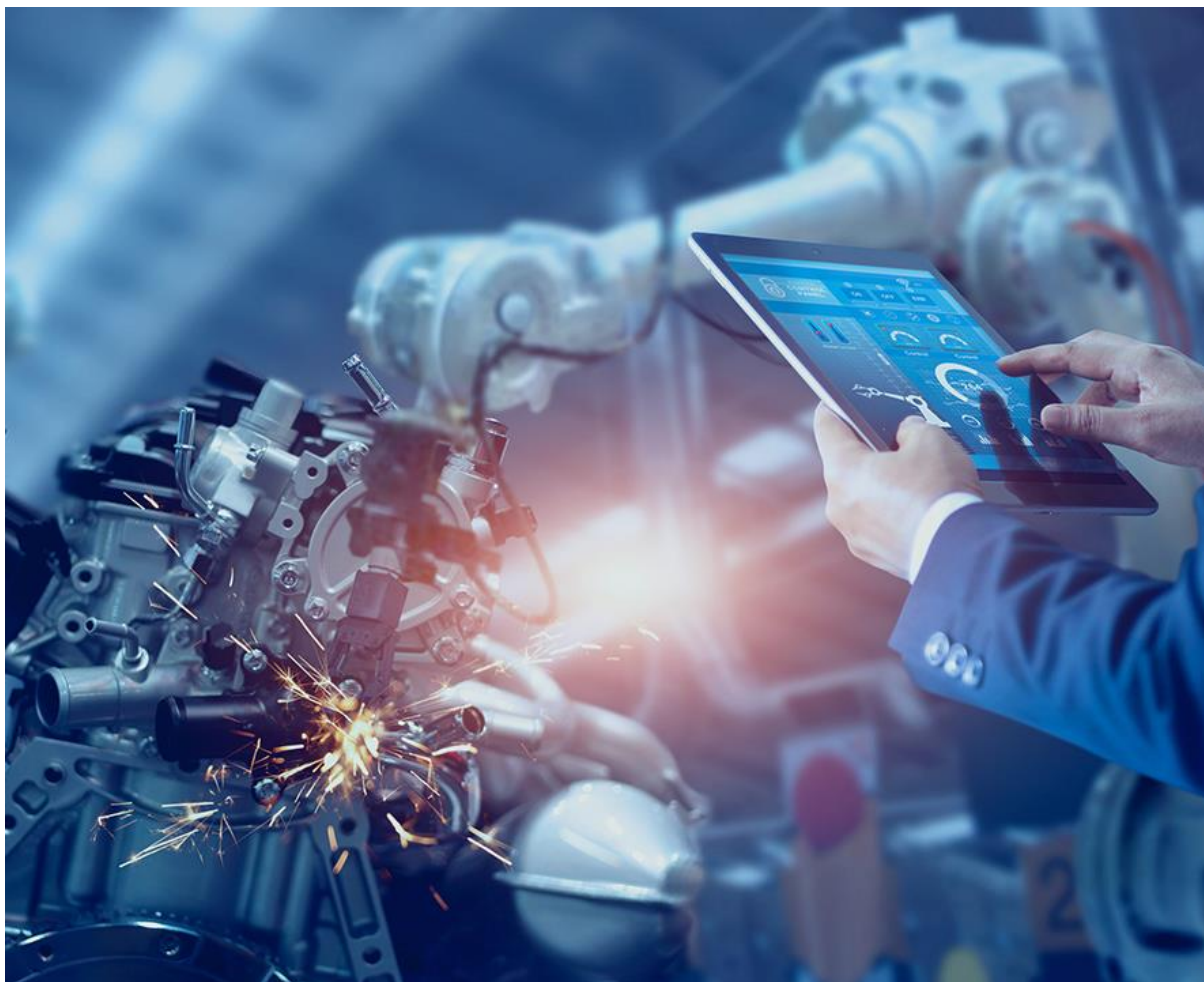
(Forrás: Eurostat, KSH, és V3-ak statisztikai hivatala)

3

A munkaerő termelékenysége: az egy munkavállalóra jutó előállított hozzáadott érték jelentősen növekedett az elmúlt években, azonban továbbra is elmarad a német szinttől, ami a munkaerő hatékonyságának széleskörű fejlesztési szükségletére hívja fel a figyelmet.

A német adatokhoz viszonyítva javult a magyarországi termelékenység (a 2004-es 60,3 százalékról 2019-re 67,7 százalékra nőtt), azonban továbbra is elmarad a német mutató mögött (ez a termelékenységbeli lemaradás valamennyi visegrádi országra jellemző). **Ez a magyar munkaerő hatékonyságát javító – elsősorban vállalati belső képzések – igényét jelzi.**

A felsorolt trendekre alapozva ezen dokumentum következő fejezeteiben elsőként a felnőttképzést érintő kihívások kerülnek bemutatásra, majd az azokra adott stratégiai válaszlépések áttekintése következik. Ezt követi a vonatkozó jogszabályok felsorolása, a felnőttképzés rendszerének és szereplőinek bemutatása, majd az egyes stratégiai célokat szolgáló intézkedések részletes kifejtése. A dokumentumot az átmeneti rendelkezések összefoglalását követően a bejelentés és engedélyezés folyamatának gyakorlatias leírása, valamint a gyakran ismétlődő kérdések bemutatása zárja.

III. KIHÍVÁSOK A FELNŐTTKÉPZÉSBEN – ÁTTEKINTÉS

Az elmúlt évek dinamikus foglalkoztatásbővítéséhez nagymértékben hozzájárult a hazai szakképzési és felnőttképzési rendszer eredményes működése is, azonban a technológiai változások következtében felgyorsuló munkaerőpiaci folyamatokra a felnőttképzés korábbi struktúrája csak korlátozott eredményességgel tudott reagálni, így 2019-re a következő kihívások váltak azonosíthatóvá.

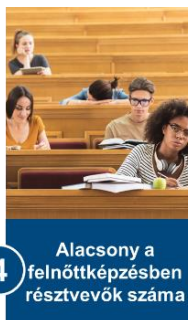
A kínálatorientáltság a felnőttképzéssel szemben támasztott azon kihívásra mutat rá, hogy az elérhető képzési kínálat korlátozottan reflektált a munkaerőpiac valódi igényeire, és esetenként megfigyelhető volt az a jelenség, hogy a képzési kínálatot a rendelkezésre álló képzési kapacitások és erőforrások vezérlik. (Munkaerőpiaci igények alatt azokat a munkáltatói igényeket értjük, amelyek meghatározzák, hogy a vállalatoknak, intézményeknek milyen szaktudással rendelkező dolgozókra van szükségük és milyen időtávon.)

A korábbi években a felnőttképzés rendszere elsősorban folyamatszabályozott módon működött, azaz a szabályozási hangsúly a képzés nyomonkövethetőségén, a képzési folyamat adminisztrációján és ellenőrzésén volt. Ezzel szemben a képzési teljesítményt célként kezelő koncepció az ún. kimenetvezérelt képzési rendszer, ahol a szabályozó elsősorban a kimeneti kompetenciákat írja elő – megtartva a minőség biztosítása szempontjából legfontosabb folyamatszabályozási elemeket – , azaz, hogy az adott képzést sikeresen teljesítő személynek a képzés során milyen kompetenciákat kell elsajátítania, amelyek megszerzését adott esetben vizsgán is bizonyíthatja, illetve amelyeket később sikerrel alkalmazhat munkája során.

A felnőttképzők számára számos adminisztratív feladatot írtak elő a jogszabályok a felnőttképzést folytató intézmény engedélyezésétől kezdve, a képzési programok engedélyezésén, a képzéshez kapcsolódó adatszolgáltatáson (a felnőttképzési információs rendszerben (FIR), illetve az OSAP statisztikai rendszerben történő adatrögzítés), a képzésekhez kapcsolódó dokumentációs kötelezettségen keresztül a képzésben részt vevő személyek elégedettségének felméréséig, mindamelllett, hogy őket is terhelte a gazdasági szervezeti működésből fakadó, egyébként is kötelező adminisztráció (adóhatósági, önkormányzati adatszolgáltatás, statisztikai jelentések, stb.).

Bár az elmúlt időszakban növekvő tendenciát mutat (2010 óta a duplájára emelkedett), nemzetközi összehasonlításban továbbra is alacsony Magyarországon a felnőttképzésben részt vevő személyek aránya a teljes népességen belül. Míg a balti államokban a felnőttképzésekben részt vevő személyek aránya megközelíti a 30 százalékot, az EU-átlag pedig 11 százalék körül ingadozik, addig Magyarországon ez az arány mindössze 6-7 százalék körül alakul. A képzésben részt vevő személyek számának növelése elengedhetetlen feltétele annak, hogy csökkenjen a betöltetlen álláshelyek száma.

A belső képzések, amelyeket a cégek saját munkavállalóik számára tartanak, korábban nem vagy csak korlátozottan jelentek meg érdemben a felnőttképzési nyilvántartásokban – azaz a szakpolitikának nem volt érdemi rálátása a belső tudásátadási folyamatokra és azok eredményességére – annak ellenére, hogy ezen képzések meghatározó fontossággal bírnak a munkaerőpiacon, különösen a dinamikus fejlődő, tudás- és technológiaigényes ágazatokban.

IV. A FELNŐTTKÉPZÉS MEGÚJÍTÁSÁNAK STRATÉGIAI LÉPÉSEI

Ahogy fentebb bemutattuk, az eredményes felnőttképzési rendszer hozzájárul a tudás- és munkaalapú társadalom és gazdaság létrehozásához. A felnőttképzés elsődleges célja, hogy a magyar munkaerő rugalmasan tudjon reagálni a technológiai változások jelentette kihívásokra, ezáltal biztosítva a munkahelyek stabilitását és új munkahelyek létrehozását. Fontos cél a munkaerőpiaci igények eredményes és gyors kielégítése, biztosítva egyúttal azt, hogy a magyarok a képességeikhez és érdeklődésükhöz legjobban illeszkedő képzésekben vehessenek részt, és ezeknek megfelelő munkakörökben tudjanak elhelyezkedni. Ezen célokat szem előtt tartva, a fenti kihívásokra válaszul számos újítás történt 2019-ben és 2020-ban a felnőttképzés jogszabályi és irányítási rendszerében.

1 Mérhető
(big data alapú
pályakövetési
rendszer)

A fenti kihívásokra reagálva stratégiai jelentőségű intézkedés a képzések **mérhetőségének** biztosítása, a szak- és felnőttképzésben is kialakításra kerülő pályakövetési rendszeren keresztül. A köz- és felsőoktatást is magába foglaló egységes pályakövetési rendszerben mérhetővé és így összehasonlíthatóvá válik a képzések eredményessége. Ennek fő tervezett eszköze a képzésekre és a résztvevő személyekre vonatkozó adatok hatékony és eredményes gyűjtése (a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerén keresztül), továbbá a képzési, munkaerőpiaci (közhiteles) adminisztratív adatbázisok anonim módon történő összekapcsolása lesz.

2 Munkaerőpiaci
kereslet-
orientált

Úgy a felnőttképzés szakpolitikai irányításának, mint a munkaerőpiac keresleti oldala szereplőinek (a munkaadóknak) célja és elvárása, hogy a felnőttképzés valós **munkaerőpiaci keresletre reflektáljon**. Ezen kereslet megismerését szolgálja többek között – zászlóshajó projektként – a munkaerőpiaci előrejelző rendszer tervezett megújítása. A rendszer célja, hogy előre jelezze a hazai munkaerő-piaci igényeket és munkaerő-piaci trendeket. Ez biztosíthatja azt, hogy a szakpolitika a felnőttképzésbe áramló költségvetési forrásokat a valós munkaerőpiaci keresletet kielégítő képzések irányába terelje.

3 Kevesebb
adminisztráció

A felnőttképzőket súlytó **adminisztratív terhek csökkentése** növelheti a felnőttképzők hatékonyságát, így javulhat a felnőttképzési tevékenység attraktivitása, növekedhet a felnőttképzési kínálat és a verseny. Az adminisztráció csökkentését szolgáló stratégiai lépések közé sorolhatjuk a adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok körének csökkentését, az adatszolgáltatás egyszerűsítését és digitalizálását.

4 Képzésben
résztvevők
számának
növelése

Stratégiai cél a felnőttképzésben **részt vevő személyek számának növelése**, hiszen – ahogy az a fentiekben bemutatásra került – a felnőttképzésben Magyarországon részt vevő személyek száma nemzetközi összehasonlításban alacsonynak minősül. Az **új finanszírozási eszközök bevezetése** (pl. **Diákhitel**, ösztöndíj), valamint a tényleges munkaerőpiaci keresletnek megfelelő, hasznosítható kompetenciákat adó képzések megjelenése növelheti a felnőttképzésben való részvétel iránti igényt, és ezáltal nőhet a képzésekben részt vevő személyek száma.

5 Kimenet-
vezérelt
(független
vizsgaközpontok)

A **kimenetvezérelt felnőttképzési rendszer** létrehozásának irányába hat a felnőttképzőktől független **akkreditált vizsgaközpontok** létrehozása. A vizsgaközpontok nem a képzés tartalmát, tananyagát, óraszámát vizsgálják, hanem a képzésben részt vevő személy által megszerzett kompetenciákat mérik fel.

Ezen stratégiai területeken elért eddigi eredmények és a folyamatban lévő intézkedések a következőkben kerülnek részletesen bemutatásra.

V. A FELNŐTTKÉPZÉS MEGÚJULT KÖRNYEZETE

V./1. Jogi környezet

A felnőttképzés jogi hátterét elsősorban a következő jogszabályok adják:

A felnőttképzésről szóló törvény

Az Országgyűlés a gazdasági, a kulturális és a technológiai fejlődés kihívásaira rugalmasan reagáló, iskolarendszeren kívüli oktatás és képzés szervezettségének növelése, tartalmi minőségének, és megvalósítása, ellenőrzésének erősítése céljából 2013-ban megújította a felnőttképzésről szóló törvényt (azaz megalkotta az új, felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvényt (a továbbiakban: Fktv.). Az új szakképzési rendszerhez, valamint a felnőttképzés struktúrájában megjelenő új elemek jogszabályi hátterének megteremtéséhez szükségessé vált ezen törvény átdolgozása, ezért a törvény több lépcsőben átfogó módosításra került, legutóbb 2020. júliusában.

Az Fktv. egyes rendelkezései, illetve azok legutóbbi módosításai a későbbiekben a vonatkozó témaköröknél kerülnek részletesen bemutatásra.

A felnőttképzésről szóló törvény végrehajtási rendelete

A felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fktv. vhr.) az Fktv. rendelkezéseinek végrehajtásához tartalmaz további részletszabályokat.

A végrehajtási rendelet vonatkozó részei az adott témaköröknél kerülnek részletesen bemutatásra.

A szakképzési törvény

2020. január 1-én lépett hatályba a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szt.). Az Szt. 8. § (1) bekezdése határozza meg a szakképzés rendszerét, amely alapszakmából – és annak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott egyes kompetenciákhoz kötötten – részzszakmából, valamint szakmai képzésből áll. Az Szt. 9. § (2) bekezdése alapján a részzszakmára felkészítő szakmai oktatás és a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés a felnőttképzési tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező felnőttképző által is folytatható.

Szintén ez a törvény rendezi a VIII. Fejezetében a tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony közös szabályait. Kimondja továbbá (110. § (1) bekezdés b) pont), hogy „a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprésze felhasználható az Fktv. szerinti felnőttképzési tevékenység megszervezéséhez és fejlesztéséhez kapcsolódó támogatás biztosítására”. Az Szt. (114. §) rendelkezik a szakképző intézmény adatkezeléséről (felnőttképzési jogviszony esetében is).

Az Szt. egyes, a felnőttképzést közvetlenül érintő rendelkezéseit is bemutatjuk a következő fejezetekben az érintett témaköröknél.

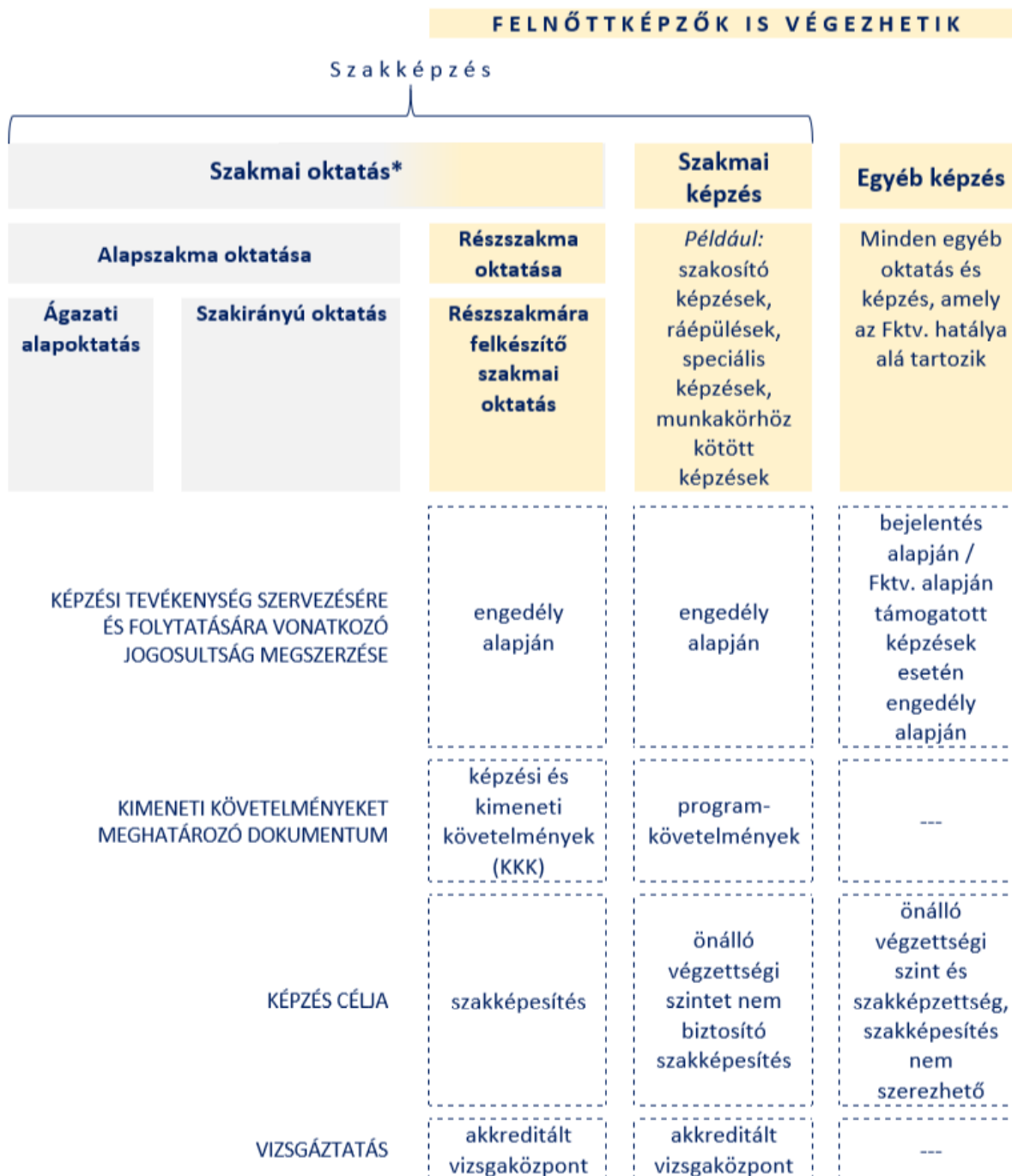
A szakképzési törvény végrehajtási rendelete

2020. február 15-én lépett hatályba a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szkr.). Ennek egyes részei közvetlenül is érintik a felnőttképzést, például az akkreditált vizsgaközpontok szabályozása révén.

A releváns részletek a konkrét témák kapcsán kerülnek bemutatásra.

V./2. A szak- és felnőttképzés rendszere

A felnőttképzés megújított rendszerét szemlélteti a következő ábra:

*A szakképző intézményekre a szakképzési törvényben előírt eltérő szabályok is vonatkoznak.

Az Szt. 8. §-a alapján a **szakképzés** felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés. A 9. § (2) bekezdése alapján pedig szakképzés szakképző intézményen kívül *résszakmára felkészítő szakmai oktatás* és szakképesítésre felkészítő *szakmai képzés* keretében az Fktv. szerint a felnőttképzési tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező felnőttképző által folytatható. Azaz a felnőttképző nem végezhet oktatási intézmény alapfeladatába tartozó tevékenységet, míg szakképzésből csak résszakmára történő felkészítést és szakmai képzést végezhet.

Alapszakmákat technikumban és szakképző iskolákban lehet tanulni, ahol az ágazati alapoktatást a szakirányú oktatás követi. A tananyag alapját a képzési és kimeneti követelmények (KKK) határozzák meg, a képzés technikumban történő sikeres elvégzése és a vizsga letétele szakképzettséget ad.

Részzakmát tanulói jogviszonyban (jellemzően műhelyiskolában) és felnőttképzési jogviszonyban is lehet tanulni. A szakmai képzési és kimeneti követelményekben – részzakmaként – meghatározható a szakmának olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé (ld. Szkt. 11. § (1) bekezdés). Azaz részzakma esetében is a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg a tananyagot, és a képzés sikeres elvégzésével, szakmai vizsga letételével szakképesítés szerezhető. Az egy vagy több részzakma elsajátítása azok számára lehet vonzó, akik nem kívánnak egy teljes alapszakmát megtanulni, vagy munkakörük, érdeklődésük több (rész)szakmát érint. Részzakmára felkészítő szakmai oktatáshoz a felnőttképzőnek engedélyre van szüksége.

Szakmai képzésnek nevezzük az alapvetően felnőttképzési jogviszony keretében elvégezhető, szakmai oktatásra épülő, vagy alapszakmaként nem elérhető, de munkakör betöltésére feljogosító, munkatevékenység végzésére felkészítő képzéseket. A szakmai képzés esetében a programkövetelmények határozzák meg a tananyagot (a tanulási eredményeket) és a vizsgakövetelményeket, melyek elsajátítását a képzés végén tanúsítvány bizonyítja. Akkreditált vizsgaközpontban letett sikeres vizsgával államilag elismert szakképesítés is szerezhető.

Az **egyéb képzések** közé soroljuk a szakképzésnek nem minősülő olyan képzéseket, melyek az Fktv. hatálya alá tartoznak. Ezekből államilag elismert vizsga nem tehető, így szakképesítés nem szerezhető, a képzés sikeres elvégzésének igazolásaként tanúsítványt kérhet a képzésben részt vevő személy.

V./3. A felnőttképzés szereplői

Akkreditált vizsgaközpont

Akkreditált vizsgaközpont alatt az Szkt. 14. §-ában meghatározottak szerint működő vizsgaközpontot értjük. Szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát csak akkreditált vizsgaközpont szervezhet. Az Szkr. 21–24. §-a részletezi az akkreditált vizsgaközpontokra vonatkozó szabályokat.

Diákhitel Központ

Az Fktv. módosítása 2020. július 1-ével megteremtette a képzési hitel igénybevételeének lehetőségét. A Kormány képzési hitelt nyújtó szervezetként 2021. április 1-jétől a Diákhitel szervezetet jelölte ki, amelynek feladatait a Diákhitel Központ Zrt. látja el. A Diákhitel Központ Zrt. tehát az Fktv. alapján igénybe vehető képzési hitelt biztosítja, előreláthatóan 2021. áprilisától. A Diákhitel Központ Zrt. működését és a képzési hitelre vonatkozó szabályokat a hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet szabályozza, melynek a képzési hitelre vonatkozó rendelkezései 2021. április 1-jétől hatályosak.

Felnőttképzési szakértők

Felnőttképzési szakértő az Fktv. 6. §-ában meghatározott személy. A felnőttképzési államigazgatási szerv (Pest Megyei Kormányhivatal) a felnőttképzők tevékenységének engedélyezése és ellenőrzése során az eljárásban igénybe vehető szakértői bizottság tagjait a felnőttképzési szakértők nyilvántartásában szereplő szakértők közül rendeli ki (Fktv. 4. § és 20. § (2) bekezdés). Engedélyköteles képzések esetében a felnőttképző köteles a tervezett képzési programját felnőttképzési szakértővel előzetesen minősíttetni (Fktv. 15/A. §). A felnőttképzési szakértő által az engedélyezési és ellenőrzési eljárásban ellátandó feladatokat, a tevékenység folytatásának feltételeit, a szakértők nyilvántartását, a képzési programok előzetes minősítése során ellátandó feladataikat, a vizsgálatokban való részvételüket az Fktv. vhr. részletesen szabályozza.

Felnőttképzők

Az Fktv. 1. §-a a törvény személyi hatályát kiterjeszti mindarra a jogi személyre, személyes joga szerint jogképes szervezetre, egyéni vállalkozóra vagy gazdasági tevékenységet folytató más természetes személyre (azaz gyakorlatilag bármely személyre vagy szervezetre, aki vagy amely jogosult gazdasági tevékenység folytatására,

összefoglalóan együtt: **felnőttképző**), amelyek a törvény tárgyi hatálya alá tartozó, az Szt. alapján szervezett szakképzést, vagy szervezett célirányos kompetenciakialakításra és kompetencia-fejlesztésre irányuló, szervezeten megvalósuló oktatást és képzést (együtt: **felnőttképzési tevékenységet**), valamint a felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatást végeznek.

Innovációs és Technológiai Minisztérium

A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter, illetve az irányításával működő Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) feladatait az Szt. és az Fktv. részletezik. Feladatai közé tartozik például az Szt. alapján (96. §) a szakképzési centrumok irányítása, a képzési és kimeneti követelmények és a programterv kiadása (a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével), a szakmai vizsga központi vizsgatevékenysége tartalmának meghatározásáról, értékelési útmutatóinak és egyéb dokumentumainak kidolgozásáról történő gondoskodás, illetve a szakképzési tájékoztatási és információs központ működtetése. Feladataihoz tartozik mindezekon túl például a Pest Megyei Kormányhivatal, mint felnőttképzési államigazgatási szerv felett a felnőttképzéssel összefüggő feladatok tekintetében az irányító szervei hatáskörök gyakorlása, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § a)-d) pontjában meghatározott irányítási hatáskörök kivételével (Fktv. vhr. 34. § (2) bekezdés), vagy a felnőttképzők nyilvántartásba vételi eljárása során fizetendő igazgatási szolgáltatási díj meghatározása, az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével (Fktv. 28. § (3) bekezdés).

Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal

Az Szkr. 307. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (a továbbiakban: NSZFH), mint a szakképzésért felelős miniszter irányítása alá tartozó, központi hivatalként működő központi költségvetési szerv az oktatási nyilvántartás működéséért felelős szervként üzemelteti a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerét.

Pest Megyei Kormányhivatal

Az Fktv. vhr. 34. § (1) bekezdésében a Kormány felnőttképzési államigazgatási szervként a Pest Megyei Kormányhivatalt (a továbbiakban: PMKH) jelöli ki. A PMKH ellátja a felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó hatósági feladatokat. Ennek keretében a bejelentések és az általa kiadott engedélyek alapján nyilvántartást vezet a felnőttképzőkről és a felnőttképzési szakértőkről, valamint ellenőrzi a felnőttképzők és a felnőttképzési szakértők tevékenységének folytatását. A felnőttképzéssel összefüggő feladatai vonatkozásában a PMKH felett az irányító szervei hatásköröket (a fentebb már jelzett kivételekkel) a felnőttképzésért felelős miniszter gyakorolja (Fktv. 8. § (4) bekezdés és Fktv. vhr. 34. § (2) bekezdés).

VI. A FELNŐTTKÉPZÉSI RENDSZER MEGÚJÍTÁSA A STRATÉGIAI CÉLOK SZOLGÁLATÁBAN

VI./1. A felnőttképzés eredményességének mérhetővé tétele

AZ FKTV. HATÁLYÁNAK KITERJESZTÉSE

Az Fktv. 2020. évi módosítása előtt (a 2019. december 31-i időállapot szerint) a felnőttképzési tevékenységet:

- az **Fktv. hatálya alatt** engedély alapján (4 képzési körben körülbelül 2000 intézmény folytatta így a képzési tevékenységét), illetve
- engedély nélkül **nem az Fktv. hatálya alá tartozva** lehetett folytatni.

A kötelezően engedély alapján folytatott képzések mellett (OKJ-s képzések és állami forrásból megvalósított képzések) a felnőttképzést folytató intézmény úgy is folytathatta képzési tevékenységét, hogy nem tartozott a törvény hatálya alá a tevékenysége, sőt bizonyos esetekben maga választhatott, hogy ÁFA tartalommal nem a törvény hatálya alatt, vagy engedély alapján, tárgyi adómentesen, annak erősebb adminisztratív kontrollját felvállalva folytatta képzési tevékenységét. Ez alapján **az Fktv. hatályán kívül zajlottak olyan – munkaerőpiaci szempontból kifejezetten releváns, a teljes felnőttképzési spektrum jelentős részét kitevő – képzések, amelyekről a szakpolitika érdemben semmilyen információval nem rendelkezett.**

A megújult szabályozás egyik meghatározó jelentőségű változása, hogy **az Fktv. hatálya valamennyi felnőttképzőre kiterjed, aki felnőttképzési tevékenységet folytat. Ez a korábbiaknál jóval szélesebb kört ölel fel.**

Annak meghatározásához, hogy mely képzés tartozik az Fktv. tárgyi hatálya alá, figyelembe kell venni az Fktv. 1. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját (felnőttképző által végzett szakképzés), illetve ab) alpontját, amely alapján az Fktv. hatálya kiterjed a *szervezett célirányos kompetenciakialakításra és kompetencia-fejlesztésre irányuló, szervezeten megvalósuló oktatásra és képzésre*, illetve az Fktv. 2. § 7. pontját, amely szerint a *kompetencia olyan ismeretek, készségek és képességek összessége, amely által a személy egy adott területen képes meghatározott döntésen és a megvalósításon alapuló eredmény elérésére.*

A fenti két definíció alapján a korábbiaknál szélesebb tevékenységi kör kerül bele a „felnőttképzési tevékenység” halmazába és válik a tevékenységet folytató a tevékenység alapján bejelentésre vagy engedély megszerzésére kötelezett felnőttképzővé. A továbbiakban példákkal szemléltetve mutatjuk be azokat a kritériumokat és alapelveket, amelyek mentén célszerű végighaladni egy adott tevékenység kategorizálásakor.

Alapelvek, kritériumok az Fktv. definíciói alapján:

1. A következő három elemnek **együttesen** kell érvényesülnie ahhoz, hogy **felnőttképzési tevékenységnek minősüljön** egy szolgáltatási tevékenység:
 - a **képzés megszervezője felnőttképzőnek** minősül (vö. Fktv. 1. § (1) bekezdése a) pontjának nyitó szövegrésze),
 - a képzés **szervezett tevékenység keretében** valósul meg (vö. Fktv. 1. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja),
 - a képzés **célirányosan kompetenciakialakításra és kompetencia-fejlesztésre** irányul (vö. Fktv. 1. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja, 2. § 7. pontja).
2. A fenti elemek alapján jól látszik, hogy a törvény nem tesz különbséget módszertan vagy életkor alapján, mindegy, hogy a képzés egyéni, vagy csoportos formában valósul meg, ugyanaz vonatkozik a távoktatásos és a kontaktórás képzésekre is. Nem releváns a képzésben részt vevő személy életkora sem (tehát 18 év alatti személyek képzése is a törvény hatálya alá tartozik, amennyiben képzésük nem köznevelési intézmény vagy szakképző intézmény alapfeladata keretében valósul meg).
3. **Szervezettség:** szervezettnek tekinthető egy képzés, ha
 - a. a képzés előre meghirdetett, tervszerű;
 - b. a képzés a felnőttképző részéről tartós vagy rendszeres jelleggel végzett;

- c. a képzés a felnőttképző által előre meghatározott tematikával történik;
 - d. a képzés időkerete jól körülhatárolható – tipikusan óraszámokban, de ez a képzés során természetesen változhat (így pl. nem minősül felnőttképzési tevékenységnek a korrepetálás, fejlesztői óra vagy a coaching tevékenység, amennyiben nem a képző határozza és tervezi meg előre a képzési tevékenységének időbeliségét);
 - e. a képzés tekintetében a felnőttképző és a képzésben részt vevő személyek beazonosíthatóak; illetve
 - f. a képzés során biztosított az interakció a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között, amely alapján a felnőttképzőnek lehetősége van az oktatás, képzés folyamatába beavatkozni, és közvetlen befolyása van a képzésben részt vevő személy célirányos kompetenciaalkotására, illetve a képzésben részt vevő személy fejlődését a felnőttképző mérni tudja (de maga a mérés megléte nem feltétele annak, hogy felnőttképzésnek minősüljön egy tevékenység) (így pl. nem minősül felnőttképzési tevékenységnek a bemutató előadás, konferencia, online videótár).
4. A tevékenység irányultsága: a tevékenység fő célja a **kompetenciaalkotás vagy -fejlesztés** kell, hogy legyen. Ha nem ez a fő cél, csak alapvetően nem szándékolt következményképp történik a kompetenciaalkotás vagy -fejlesztés, a tevékenység nem az Fktv. szerinti felnőttképzési tevékenység. A kompetenciaalkotás hiánya jelenik meg pl. a workshop esetében, ahol a folyamat eredményét az együttes cselekvés és a közös munka adja. Azonban tipikusan a törvény hatálya alá tartoznak a célirányos, szervezett vállalati belső képzések – ideértve a munkavédelmi és a tűzvédelmi oktatást és képzést is.
 5. Irányítás vagy önfejlesztés? A **célirányosság** tekintetében, ha a képzésben részt vevő személy a saját tanulási folyamatát maga tervezi meg és irányítja, az jellemzően nem felnőttképzés. A célirányos jelleg azt jelenti, hogy a felnőttképzőnek van egyértelműen beazonosítható képzési célja, és a tevékenység végzése ennek keretében a kompetencia célzott átadására irányul. A jogaoktatás vagy más edzőtermi oktatás végzése éppen ezért akkor nem minősül felnőttképzési tevékenységnek, ha annak közvetlen célja a rekreációs tevékenység, és a kompetencia megszerzése csak mint közvetett elem jelenik meg. A „train the trainer” jellegű képzések (pl. jogaoktatók képzése, személyi edzők képzése) viszont már egyértelműen felnőttképzési tevékenységnek minősülnek.
 6. A képzés megnevezése önmagában nem perdöntő, annak **jellege, célja, szervezetsége, tartalma** alapján lehet megállapítani, hogy a tevékenység képzésnek minősül-e.

Az alábbi táblázatban az Fktv. definíciója alapján, annak gondolatosságát követve bemutatjuk, hogy a szolgáltató tevékenység mely esetekben nem számít felnőttképzési tevékenységnek. A lista nem teljeskörű, annak célja kizárólag iránymutatás nyújtása, a konkrét tevékenység definiálása a szolgáltató feladata.

Elv	Példa
<p>A szolgáltatónak nincs egyértelműen beazonosítható képzési célja. A tevékenységnek nincs előre meghatározott időkerete, hanem folyamatos fejlődésre és cselekvésre épít, vagy a képzés célját, célrendszerét a képzésben részt vevő személy a folyamat során maga határozza meg (nem célirányos és nem szervezett)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • coaching, • tanácsadási folyamat, • konzultáció, • korrepetálás, • fejlesztői órák, • magán nyelvtanóra (például kommunikációs gyakorlás, beszélgetés egy témáról a képzésben részt vevő személy hozott nyelvtudásával; ha a nyelvoktatásnak meghatározott időkerete van és egyértelműen egy képzési cél és az ahhoz szükséges kompetencia elsajátítására irányul, akkor az felnőttképzési tevékenységnek minősül (pl.: nyelvvizsgára felkészítő 20 órás képzés).
<p>A szolgáltató a „képzés” folyamatába nem tud beavatkozni, nincs befolyása a képzésben részt vevő személy fejlődésére, a tananyag tartalom feldolgozása a képzésben részt vevő személy önálló feladata, nincs interakció a képző és a képzésben részt vevő személy között. (nem célirányos és nem szervezett)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • online videótár, • letölthető tartalmak, • online ismeretanyagok és a hozzá tartozó „kibeszélő” közösségi csoport, • információs hírlevelek
<p>Az esemény fő célja (irányultsága) nem az, hogy a szolgáltatást igénybe vevő kompetenciái az esemény végére kialakuljanak, fejlesztésre kerüljenek. A szolgáltatónak nem célja fejleszteni, és erre nem is tesz ígéretet, az esemény szervezője nem kér erre vonatkozóan visszajelzést. (nem célirányos, nem kompetenciafejlesztésre és kialakításra irányul)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bemutató előadás, • konferencia, • termékbemutató
<p>A folyamat eredményét együttes cselekvés, munka, és nem a képző (képzési célja alapján) adja. Az eseménynek egy probléma megoldása, megbeszélése, stb. a célja, nem alapvető cél a képzésben részt vevő személy kompetenciáinak fejlesztése és kialakítása. (nem célirányos, nem kompetenciafejlesztésre és kialakításra irányul)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • workshop, • irányított meetup, • csoportterápiás foglalkozás, • pszichodráma foglalkozás, • szakmai műhelymunka
<p>Az esemény inkább épít az egymástól tanulásra, mint a tanulási folyamat egy meghatározott és kijelölt irányítójára, illetve amennyiben az önfejlesztési célokkal egyidőben a képzésben részt vevő személy társas/szociális és időeltöltési céljai is dominálnak. Csak bizonyos foglalkoztató feladatok kiadása történik, azonban a szolgáltatásnak nem alapvető célja a tényleges kompetencia-kialakítás és fejlesztés. (nem célirányos)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hobbitevékenységek, • szakkörök, • gyöngyfűző klub, • sakk klub, • személyi és csoportos edzések, • táncklub, • élményfestés, • szeánszok

A felnőttképző fogalma kapcsán fontos kiemelni, hogy **belső (munkaadói) képzések esetén, amennyiben nincs a képzésbe bevonva külön képzőcég, a felnőttképző maga a munkáltató.** Alapvetően az a felnőttképző, aki a képzést megszervezi, és a felnőttképzési jogviszonyt létrehozza a képzésben résztvevővel, vagyis aki a képzés szervezettségéért, a képzési cél teljesüléséért szerződéses felelősséget vállal. Belső képzés esetén tehát, ha a munkaadó alkalmaz egy külsős oktatót, de minden másért a munkaadó a felelős, akkor a munkaadó a felnőttképző. Ha azonban a munkaadó egy külső képzési szolgáltatót vesz igénybe, amely a teljes képzést megvalósítja, és létrehozza a résztvevővel a felnőttképzési jogviszonyt, akkor a munkaadó ebben az esetben nem felnőttképző, nem terheli felelősség a képzési tevékenységért. További ismérv, hogy a felnőttképző feladata a bejelentés mellett a tanúsítvány kiállítása is.

A FELNŐTTKÉPZÉS ADATSZOLGÁLTATÁSI RENDSZERÉNEK (FAR) LÉTREHOZÁSA

Fktv. 20/A. §

A felnőttképzési rendszer megújítása során szükségessé vált a felnőttképzés korábbi adatszolgáltatási folyamatainak átfogó reformja is. Korábban a felnőttképzőknek a Felnőttképzési Információs Rendszerbe (FIR) kellett képzéseikkel kapcsolatosan adatot szolgáltatniuk (2019 előtt az engedélyezési eljárás és a képzési tevékenység jelentése is külön felületen történt). Emellett statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségüknek is eleget kellett tenniük (OSAP 1665-ös adatlap) a FIR-től elkülönülten és eltérő határidőkkel. Ez párhuzamos és alacsony hatékonyságú adatszolgáltatást eredményezett. A FAR rendszer létrehozásának kiemelt célja volt, hogy a **felnőttképzéshez kapcsolódó valamennyi adatszolgáltatás egy csatornán keresztül, teljesen digitálisan és egyszerűen teljesíthető módon történjen meg** (ld. <https://far.nive.hu/kezdolap>).

Az Fktv. 20/A. §-a tartalmazza a FAR-ra vonatkozó előírásokat. Ezek alapján a FAR az egységes oktatási nyilvántartás olyan szakrendszere, amelyet

- a felnőttképzési államigazgatási szerv (PMKH) az Fktv. szerinti nyilvántartások vezetésére és a hatáskörébe tartozó feladatok ellátására,
- a munkaerőpiaci előrejelző rendszer működéséért felelős szerv a munkaerőpiaci előrejelző rendszereként,
- a felnőttképző a felnőttképzési tevékenységével összefüggésben jogszabályban meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítésére használ.

A FAR működtetéséből a következő előnyök származnak:

- **Egykapus adatszolgáltatás:** a felnőttképző a képzésben résztvevő személyek személyes adataira, a képzéshez tartozó adatokra, valamint a statisztikai adatokra (OSAP) vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségét egy helyen teljesítheti, valamint az adatokat egy helyen kezelheti. Ha a képzés adataiban változás nem áll be, elegendő a képzés elején egyszer adatot szolgáltatnia a korábbi képzés eleji (képzési adatok) és képzés utáni (statisztikai adatjelentés) adatszolgáltatás helyett.
- **Elektronikus ügyintézés:** a felnőttképző a bejelentési és az engedélyezési eljárást, továbbá az adatszolgáltatási kötelezettségét Ügyfélkapun keresztül azonosítással, papír alapú dokumentációtól mentesen, digitális hitelesítéssel teheti meg.
- **Egységes adatstruktúra és interfészek:** törvényi felhatalmazás alapján összekapcsolódnak az állami szakrendszerek a FAR-ral, biztosítva ezzel az átjárhatóságot, az adatok törvényben szabályozott felhasználásának lehetőségét a felnőttképzés, szakképzés irányítása számára, illetve csökkentve a felnőttképzőre és a képzésben résztvevő személyre háruló adminisztratív terheket. Ilyen automatizált folyamat például az Oktatási Hivatal és a FAR közötti, az oktatási azonosítóra irányuló lekérdezés, vagy a Diákhitel Központ Zrt. és a FAR közötti, a képzési hittel kapcsolatos adatok átadására irányuló interfész kapcsolat.
- **Automatizált és egyszerűsített képzési folyamatmogatás:** a FAR automatizáltan végzi a képzésben részt vevő személyek körében az elégedettségmérést, lehetőséget ad tömeges adatfeltöltésre, valamint egyszerűsített módon állítja ki a képzés teljesítését igazoló tanúsítványt.

Az új, egységes adatszolgáltatási rendszer létrehozásának egyik fontos célja, hogy az olyan képzésekkel kapcsolatosan, amelyek más jogszabályok alapján folynak (hatósági képzések), és így korábban nem tartoztak az Fktv. hatálya alá, szintén megjelenjenek az adatok a FAR-ban, hiszen ezen adatok is fontosak a pályakövetési rendszer és a munkaerőpiaci előrejelző rendszer működése szempontjából (ld. később). Azzal, hogy ezek a tevékenységek az Fktv. hatálya alá kerültek, a FAR felé szolgáltatandó adatok köre az Fktv.-ben rögzítésre került, és az adott hatósági képzést szabályozó jogszabályban ezen adatok köre nem szűkíthető, viszont az adatszolgáltatás módja, rendszeressége, az alkalmazott eszközök, az adatok gyűjtésének módja az ágazati jogszabályban az Fktv. előírásaitól eltérően határozhatók meg (vö. Fktv. 1. § (2) bekezdés).

ADATSZOLGÁLTATÁSBA BEVONT KÉPZÉSEK VÁLLALATI ELSZÁMOLHATÓSÁGA

§§ Tao. tv. 3. számú melléklet
B) rész 14. pont

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) 3. számú melléklet B) rész 14. pontja alapján a felnőttképzési tevékenység keretében szervezett oktatás vagy képzés, továbbá az ehhez kapcsolódóan szervezett vizsga költségeit annak viselője akkor ismerheti el a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségként, ráfordításként, ha annak megszervezésére a szervező jogszabályban meghatározott alapfeladata vagy felnőttképzési tevékenysége keretében kerül sor, és ahhoz kapcsolódóan a jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésre került.

OKTATÁSI AZONOSÍTÓ SZÁM ALKALMAZÁSA A FELNŐTTKÉPZÉSBEN

§§ Fktv. vhr. 25/A. §

Az Fktv. vhr. 25/A. §-a előírja, hogy a FAR-ban a képzésben részt vevő személyt az oktatási azonosító száma alapján kell nyilvántartani. Az oktatási azonosító szám kiadásának szabályozását az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX törvény tartalmazza. Az oktatási azonosító használata a képzés időtartamától és jellegétől függetlenül kötelező.

Ha a felnőttképző olyan képzésben részt vevő személlyel létesít felnőttképzési jogviszonyt, aki nem rendelkezik oktatási azonosító számmal, az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) a képzésben részt vevő személy számára oktatási azonosító számot hoz létre és a FAR-on keresztül elektronikus úton közli a felnőttképzővel.

Amennyiben adatainak a felnőttképzési államigazgatási szerv (PMKH) részére történő továbbítását a képzésben résztvevő személy letiltotta (lásd ennek lehetőségét a későbbiekben a bejelentés alapján végzett felnőttképzési tevékenységnél), de a képzésben résztvevő nem tudja az oktatási azonosítóját, vagy még nincs ilyen azonosítója, akkor az OH nyilvántartásából történő automatikus lekérdezéshez, vagy az azonosító létrehozásához feltétlenül szükség van a személyes adataira, amelyek az oktatási azonosító lekérdezése/létrehozása után a FAR-ból törlésre kerülnek.

Az oktatási azonosító szám bevezetése a köznevelés, a szakképzés és a felsőoktatás után a felnőttképzésben is két célt szolgál:

- egyetlen oktatási azonosítóhoz rendelve álljon rendelkezésre valamennyi elvégzett képzésre vonatkozó adat egy adott személy esetében, ami a pályakövetési rendszer működésének alapja, illetve
- legyen egy olyan azonosító, amelyen keresztül anonim módon összekapcsolhatóvá válnak az egyes képzési és munkaerőpiaci adatbázisok, így téve lehetővé irányítói, szakmapolitikai elemzéseket.

MEGÚJÍTOTT ELÉGEDETTSÉGMÉRÉSI RENDSZER

§§ Fktv. vhr. 22/A. §

Az elégedettségmérés szabályai is átalakításra kerültek. Az Fktv. vhr. 22/A. §-a írja elő, hogy „a képzéshez kapcsolódóan a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszere útján – személyazonosításra alkalmatlan módon – biztosítani kell a képzésben részt vevő személy részére a képzéssel kapcsolatos elégedettségének felmérése céljából kérdőív önkéntes kitöltését”.

A felsőoktatáshoz hasonlóan (ahol a hallgatók a képzés befejezését követően a Neptun rendszerben kapják meg az elégedettségi kérdőívet) a felnőttképzésben is működött korábban is elégedettségmérés. A korábban hatályos jogszabályi előírások a felnőttképzést folytató intézmény hatáskörébe utalták az elégedettségmérés lefolytatását (kötelező kérdésekkel), valamint a kérdőívek kitöltésének időbeliségét is mereven szabályozták. Az elégedettségmérést „A” és „B” körös képzések esetében a bizonyítvány, illetve a tanúsítvány kiállításának napján, „C” és „D” körös képzések esetében a képzés utolsó napján kellett teljesíteni, majd az értékelést 45 napon belül kellett a FIR-be rögzíteni. A hatályon kívül helyezett kormányrendelet a kérdőívek összesítő dokumentumának a tartalmi elemeit is meghatározta, amely nagyobb adathalmaz volt, mint a FIR-be jelentett adatok összessége, duplikációt és felesleges adminisztratív többletterhet okozva.

A megújított felnőttképzési rendszerben az elégedettségmérés kérdőívét a képzésben résztvevő személy közvetlenül a FAR-on keresztül, elektronikus levélben kapja meg, és a kérdőívet elektronikus felületen tölti ki, a folyamatban a felnőttképzőnek nincs szerepe. A válaszok rögzítése automatikusan, manuális adminisztrációs

feladatok, papír alapú összesítés és képzői adminisztrációs határidők nélkül zajlik, azaz a folyamat gyorsabbá és hatékonyabbá vált. A kitöltött kérdőívet a FAR értékeli ki (Fktv. vhr. 22/A. § (3) bekezdés), az értékeléshez a felnőttképző véleményt fűzhet (Fktv. vhr. 22/A. § (4) bekezdés). Így az adott felnőttképző a tevékenységére vonatkozó elégedettségi adatokat automatikusan és gyorsan megkapja, és ezeket figyelembe véve tudja alakítani képzéseit.

Átalakult az elégedettséget mérő kérdések köre is, modernebb és a képzési elégedettséget jobban bemutatni képes kérdőív került összeállításra.

PÁLYAKÖVETÉSI RENDSZER (PKR)

Onyvtv. 84 § (1) bekezdés i). pont és 6/A. §

A PKR-ről az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: Onyvtv.) rendelkezik.

Az Szkr. 307. § (2) bekezdése értelmében a PKR tekintetében az oktatási nyilvántartás működéséért felelős szerv az NSZFH.

A PKR alapjait – azaz a képzések és a képzésben részt vevő személyek adatainak átfogó adatbázisát – a szakképzés információs rendszere (a továbbiakban: SZIR) és a FAR képezi. A SZIR és a FAR adataira építő PKR további, részletes szabályrendszerének kidolgozása jelenleg zajlik. A PKR a terveknek megfelelően – a Diplomás Pályakövetési Rendszer (DPR) mintájára – az adminisztratív adatbázisok anonim, személyazonosításra alkalmatlan módon történő összekapcsolására épül, ahogy az a DPR-ben már most is megvalósul.

A pályakövetési rendszer céljai:

- a szakképzésben, a felnőttképzésben és a felsőoktatásban való részvétel, azaz a képzések eredményessége mérhetőségének biztosítása,
- az oktatás és képzés tanulók, képzésben részt vevő személyek és hallgatók életpályájára gyakorolt hatásának nyomon követése,
- a végzettek, valamint a végzettség nélkül a képzést elhagyók szakmai tevékenységeire, életpályájára, lehetőségeire vonatkozó információk rendelkezésre állásának és minőségének javítása,
- az egyes képzések és képzők eredményességének és a szolgáltatásukkal kapcsolatos igénybevevői, azaz a képzésben részt vevő személyek elégedettségének összehasonlíthatóvá tétele, amely támogatja a fogyasztók (képzésben részt vevő személyek) megalapozott döntéshozatalát a képzések kiválasztásakor,
- a képzők számára objektív, adat alapú visszajelzés nyújtása saját képzési tevékenységük eredményességéről és a képzésben résztvevők általi megítélésről,
- a költségvetési támogatások tervezésének segítése,
- a tantervek, programkövetelmények, képzési és kimeneti követelmények kidolgozásának és frissítésének támogatása annak érdekében, hogy javuljon a megfelelő készségek megszerzése és a foglalkoztathatóság,
- a készségkereslet és a készségkínálat jobb összehangolása a versenyképesség és az innováció helyi, regionális és nemzeti szintű támogatása, valamint a készséghiányok felszámolása érdekében,
- felkészülés a foglalkoztatási, az oktatási és a társadalmi szükségletek folyamatos változására, továbbá ezek előrejelzésére,
- a gyűjtött információk biztosítása a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő fejlesztéshez, a szakmapolitikai tervezéshez.

A PKR számos külső adatforrás adatait használja fel, amelyekre építve kezeli és elemzi a tanulók, a képzésben résztvevő személyek, a hallgatók és az oktatások, illetve a képzések (anonimizált) adatait. **A PKR létrehozásához nélkülözhetetlen az érintettek beazonosíthatósága, ezért szükséges megadni az új rendszerben az érintettek személyes adatait,** legalább addig, amíg az oktatási azonosítójuk rendelkezésre bocsátásra kerül a képző (és a FAR) számára. A PKR felhasználói, elemzési és vezetői információs felületeket biztosít, amelyeken keresztül a felhasználók a PKR által biztosított elemzési szolgáltatásokat célirányosan, a jogosultsági beállításainak megfelelően vehetik igénybe. Ennek köszönhetően egységes rendszerbe szerveződnek a kvalitatív (kérdőíves) és kvantitatív (adatbázis-alapú) adatgyűjtési, adattárolási, adatelemzési és vezetői döntéselőkészítési funkciók. A PKR kialakítása jelenleg folyamatban van.

VI./2. A képzések munkaerőpiaci relevanciájának javítása

PROGRAMKÖVETELMÉNYEK BEVEZETÉSE A SZAKMAI KÉPZÉSBEN

§§ Szkt. 13. §

A szakképzés rendszerének a gazdaság elvárásaihoz igazodó strukturális átalakítása meghatározó mértékben érinti a felnőttképzés rendszerét. Az új szakmastruktúrában megjelenő, hosszabb képzési idejű, széles alapismereteket tartalmazó alapszakmák szakmai oktatása a szakképző intézményekben történik, míg a szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai képzések szervezésében a felnőttképzők vállalhatják a központi szerepet (természetesen ez nem jelenti a szakképző és felsőoktatási intézmények kizárását, sőt, cél, hogy egy versengő, úgy a piaci, mint az állami szereplőket magába foglaló felnőttképzési piac alakuljon ki). A szakképesítések kimenetét meghatározó programkövetelményekre a munkaerőpiac bármely szereplője javaslatot tehet az Szkr. 17. § (1) bekezdésének megfelelően, amely benyújtott programkövetelmény javaslatokat a szakképzésért felelős miniszter veszi nyilvántartásba. A legfontosabb változás azonban, hogy állami képesítő bizonyítványt lehet szerezni a programkövetelmények alapján megszervezett képzés elvégzését követően az akkreditált vizsgaközpontokban, azaz **ha új munkaerőpiaci igény merül fel, arra a programkövetelmény benyújtásával** (és ezáltal a szakmai képzés kimenetének szakképesítéssé válásával) **egyszerűbben és gyorsabban lehet reagálni**, mint korábban, amikor az OKJ-s szakmastruktúrába kellett beavatkozni új szakképesítés bevezetése esetén.

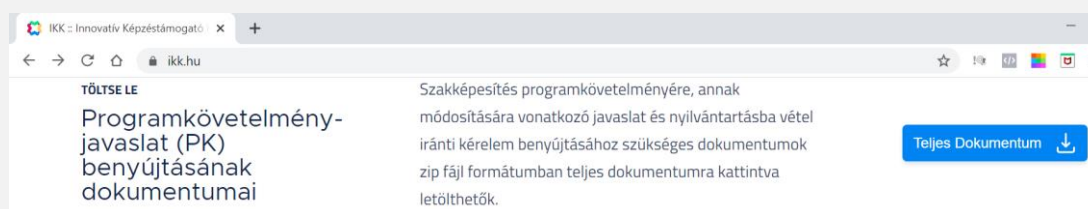
Az Szkt. 13. §-a rögzíti, hogy a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés kimeneti követelményeit programkövetelményben kell meghatározni, illetve, hogy a szakmai képzés az Fktv. szerinti képzési program alapján folyik. Az Szkr. V. Fejezete tartalmazza a programkövetelmény és a képzési program tartalmára vonatkozó előírásokat, kezdeményezési és nyilvántartási szabályait. A képzési programmal kapcsolatban az Szkr. 20. § (2) bekezdése kimondja, hogy a szakmai képzés képzési programját a szakképző intézmény, illetve a felnőttképző a programkövetelményhez igazodóan dolgozza ki.

Az Fktv. 11. § (2) bekezdése írja elő, hogy a felnőttképzőnek, ha felnőttképzési tevékenysége engedélyhez kötött, akkor a felnőttképző által folytatott szakképzés esetén a képzési és kimeneti követelményekre, illetve a programkövetelményekre is figyelemmel kidolgozott és felnőttképzési szakértő által előzetesen minősített képzési programnak megfelelően kell folytatnia az általa szervezett képzést.

Tervezett programkövetelmény benyújtásának feltételei és engedélyezésének folyamata

Az Szkt. 13. § (3) bekezdése szerint a programkövetelményekről a szakképzésért felelős miniszter elektronikus nyilvántartást vezet. A programkövetelményekről vezetett nyilvántartás nyilvános, azt a szakképzésért felelős miniszter – a személyes adatok kivételével – honlapon teszi közzé. Az Szkr. 17. § (1) bekezdése szerint a programkövetelményre, annak módosítására és törlésére a szakképzésért felelős miniszternek bárki javaslatot tehet. Az Szkr. 17. § (2) bekezdése szerint a nyilvántartásba vételről, a nyilvántartásba vétel módosításáról, valamint a nyilvántartásból történő törlésről a szakképzésért felelős miniszter a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével dönt. Az eljárásban a felnőttképzésért felelős miniszter véleményét ki kell kérni.

A nyilvántartásba vétel folyamata: A kérelmezőnek az IKK Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt. felé kell benyújtania a szükséges dokumentumokat, melyek letölthetők az ikk.hu honlapról, a programkövetelmény-javaslat benyújtásának dokumentumai címszó alól.

Az egy e-mailben együtt beküldendő dokumentumok a következők:

- Adatlap: személyi és céges (aláírva, szkennelve pdf formátumban),

- Programkövetelmény sablon. Fontos, hogy ezt a kitöltési útmutató alapján tanulási eredmény alapú (TEA) módszertan szerint szükséges létrehozni!

A beérkező anyagokat az IKK Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt. ellenőrzi. Amennyiben mind a három szükséges dokumentum rendelkezésre áll, azokat átadja az Innovációs és Technológiai Minisztérium részére véleményezés, döntéshozatal és nyilvántartásba vétel végett.

NEMZETGAZDASÁGIILAG KIEMELT JELENTŐSÉGŰ KÉPZÉSEK FOGALMÁNAK BEVEZETÉSE

Fktv. 2. § 9a. pont

A módosított Fktv. meghatározza a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzések fogalmát (Fktv. 2. § 9a. pontja). Ez alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzés az országos vagy helyi kiterjedésű, kiemelt jelentőségű munkaerőpiaci cél megvalósítása érdekében szervezett oktatás, képzés. Egy képzés nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé minősítésére az iparügyekért felelős miniszter jogosult. Az Fktv. vhr. 26/B. §-a szabályozza a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzések meghatározásának szempontjait.

Azon képzések minősíthetők nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzéseknek, amelyek

- a munkavállalók és az álláskereső számára új kompetenciák megszerzését biztosítják,
- releváns munkaerőpiaci igényhez kapcsolódnak, vagy előre nem tervezhető helyzetek kezeléséhez szükséges munkaerő biztosítását szolgálják,
- a gazdaság nemzetgazdasági szempontból stratégiai jelentőségű egy vagy több ágazatát érintik, és a gazdaság egy vagy több ágazatában az információs technológiák és az automatizálás révén a gyártási módszerek alapvető megváltozását vagy az arra való felkészülést segítik elő, vagy
- megszervezéséhez és megvalósításához kiemelt közérdek fűződik, vagy hosszú távon hozzájárulnak Magyarország gazdasági növekedéséhez.

Az ilyen minősítésre az iparügyekért felelős miniszter ír ki pályázatot és a nyertes pályázó az iparügyekért felelős miniszterrel kötött együttműködési megállapodás alapján lesz jogosult az általa szervezett képzés tekintetében ennek a minősítésnek a használatára. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzések tekintetében a felnőttképző sajátos minőségű helyzetbe kerül és a képzés megszervezésére is az általánoshoz képest speciális feltételek mellett van lehetősége (Fktv. vhr. 26/B. § (7) bekezdés). Ez azonban nem jelenti a kontroll hiányát, sőt ellenkezőleg: garanciát jelent e körnél, hogy a képzés az iparügyekért felelős miniszterrel szoros együttműködésben, együttműködési megállapodás alapján folyik.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzésekre vonatkozó speciális szabályok:

- a képzési program felnőttképzési szakértő általi előzetes minősítését az iparügyekért felelős miniszternek a Kormány adott ágazatért felelős tagja véleményének kikérésével meghozott döntése pótolja,
- a felnőttképzőnél szakmai vezetőként a képzéshez kapcsolódó szakirányú végzettséggel és ötéves szakmai gyakorlattal rendelkező személy is kijelölhető, és a szakmai vezető megbízási jogviszonyban is foglalkoztatható,
- a felnőttképző minőségirányítási rendszerének külső értékelését az együttműködési megállapodás pótolja,
- a felnőttképző ellenőrzésénél szakértői bizottságot nem kell kijelölni, és csak dokumentumalapú ellenőrzés folytatható,
- a képzésben részt vevő személy számára ösztöndíj a felnőttképzési szerződés megkötésének napján érvényes garantált bérminimum **kéthavi összegének** megfelelő havonkénti mértékben nyújtható.

MUNKAERŐPIACI ELŐREJELZŐ RENDSZER (MER) KIALAKÍTÁSA

Fktv. 21/B. §

Magyarországon – a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak ellenére továbbra is – magas a betöltetlen álláshelyek száma, miközben vannak olyanok, akik lassan vagy nehezen tudnak a munkaerőpiacon elhelyezkedni. A munkaerőpiac keresleti és kínálati

oldalának eltérő struktúrájából adódó problémák miatt szükségessé vált egy olyan munkaerőpiaci előrejelző rendszer megalkotása, amely adatalapon előre jelzi, hogy mely szakmák esetében van szükség a képzések mennyiségi és minőségi erősítésére, ezzel adva támpontot a szakpolitikai irányítás és a felnőttképzők számára. A korábban megalkotott hasonló rendszerek esetében korlátozottan álltak rendelkezésre azok az adatgyűjtési technológiák és a szakrendszerek összekapcsolását lehetővé tévő fejlesztések, amelyek mély és sokoldalú elemzést tettek volna lehetővé.

Az új előrejelző rendszerre vonatkozóan az Fktv. 21/B. §-a és az Fktv. vhr. 26/A. §-a rögzíti a legalapvetőbb rendelkezéseket.

A szabályozás célja egy átfogó, teljes körű adatfelvételen alapuló, a jelenleg rendelkezésre álló elemzési technológiával támogatott rendszer kialakítása. A MER célja olyan előrejelző és elemző platform kialakítása, amely rövid-, közép- és hosszútávon, regionális szinten is képes megbízható módon előrejelezni a munkaerőpiaci igényeket. A MER lehetővé teszi annak meghatározását, hogy aktuálisan, illetve a következő években mely szakmák esetében mekkora kereslet várható. Ezen információk képezhetik alapját a felnőttképzések finanszírozásának, valamint támogathatják a nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségű képzések kijelölését. A MER lényeges elemei a mesterséges intelligencián és gépi tanuláson alapuló megoldások, a munkaerőpiaci adatok (mobilitás, bérdinamika), a hosszútávú munkaerőpiaci trendek elemzése, valamint az online elérhető álláshirdetések adatainak elemzési célú feldolgozása.

A MER működtetéséért felelős szerv az NSZFH. A rendszer kialakítása folyamatban van.

VI./3. Képzési adminisztrációt érintő változások

BEJELENTÉS ALAPJÁN FOLYTATOTT FELNŐTTKÉPZÉSI TEVÉKENYSÉG

§§ Fktv. § 2/A. (1) bekezdés

Az Fktv. személyi hatályának kiterjesztése mellett a másik legmarkánsabb változás, hogy – ahogy korábban bemutatásra került – a megújult feltételrendszer szerint felnőttképzési tevékenység a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályai szerint bejelentés vagy engedély alapján végezhető. Az Fktv. 2/A-4. §-a szabályozza a felnőttképzési tevékenység folytatásának bejelentését, illetve engedélyezését. Az Fktv. 2/A. § (1) bekezdése rögzíti, hogy – alapesetben – a felnőttképzési tevékenység bejelentés alapján végezhető.

A bejelentési kötelezettség teljesítése szándékoltan sokkal egyszerűbb, mint az engedélyezés feltételrendszere.

Bejelentéshez kötött felnőttképzési tevékenység folytatása esetén nem kötelező előminősített képzési program alapján folytatni a tevékenységet, nincsenek kötelezően előírt, a képzés lebonyolításához szükséges személyi, tárgyi és kimeneti követelmények, nem kell az Fktv. 16. §-a szerinti képzési dokumentációt vezetnie a felnőttképzőnek, a felnőttképző gyakorlatilag papír alapú dokumentáció nélkül teljesítheti a képzéséhez tartozó adatszolgáltatási és dokumentációs kötelezettségét.

A bejelentési eljárás költsége minimális, hiszen mindez egyszeri kötelezettség, maga az eljárás a felnőttképző alapadatainak megadásán keresztül egy tartalomvizsgálat nélküli egyszerű „regisztrációs” folyamat. A bejelentés igazgatási szolgáltatási díja az engedélyezési eljárás díjához képest elenyésző mértékű (2020. augusztus 23-ától 15.000 forint).

ENGEDÉLY ALAPJÁN FOLYTATOTT FELNŐTTKÉPZÉSI TEVÉKENYSÉG

§§ Fktv. § 2/A. (2) bekezdés,
2/B. § és 3. § (2) bekezdés

Engedély alapján folytatható az a felnőttképzési tevékenység, amelynek keretében szakmai képzés, részzakmára felkészítő szakmai oktatás, vagy – a belső képzés és a hatósági képzés kivételével – részben vagy egészben költségvetési támogatásból vagy európai uniós forrásból megvalósuló oktatás vagy képzés megszervezésére kerül sor. A belső képzés folytatása tehát egyedül abban az esetben engedélyköteles, ha az szakmai képzést vagy részzakmára felkészítő szakmai oktatást valósít meg, minden egyéb esetben elegendő a képzési tevékenység bejelentése.

Fontos megemlíteni, hogy az engedély alapján folytatott képzés „önkéntessége” megszűnt, vagyis megszűnt az a korábbi szabályok szerinti felnőttképzési rendszerben fennálló lehetőség, miszerint a felnőttképzést folytató intézmény dönthette el, ha engedélyezett programmal rendelkezett, hogy felvállalja-e az engedélyhez köthető követelmények teljesítését.

Egyéb (az Szkt-től, illetve az Fktv-től eltérő) jogszabály alapján szervezett oktatások és képzések esetében (hatósági képzések) a külön jogszabály alapján megszerzett engedély nem helyettesíti az Fktv. alapján szükséges bejelentést. Ilyen esetekben ugyanúgy szükséges továbbá az Fktv. szerinti (FAR-ban megvalósítandó) adatszolgáltatás teljesítése is.

Alacsonyabb költségek

A felnőttképzés új rendszerében a felnőttképző szerezheti meg bejelentéssel vagy engedély alapján a képzésre való jogosultságot (egyszeri eljárás), nem képzési programonként kell engedélyezési eljárást indítania, ahogyan arra korábban szükség volt. Ez a módosítás jelentősen csökkenti a felnőttképzők anyagi ráfordításait (az engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díja 2020. augusztus 23-ától 214.000 Ft, az adatváltozás igazgatási szolgáltatási díja ugyanezen dátumtól kezdve 6.000 Ft, vö. a felnőttképzők nyilvántartásával összefüggő eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról és a felnőttképzők ellenőrzése során kiszabott bírság befizetésének rendjéről szóló 30/2020. (VII. 23.) ITM rendelet 1. §).

Ha egy felnőttképzést folytató intézmény korábban OKJ-s szakmai képzést akart megvalósítani, az eljárási díjnak része volt egy alapdíj (103.000 Ft, a második engedélyezési alkalomtól csökkentett 63.000 Ft) és egy programonkénti díj (68.000 Ft programonként). Azaz, ha a felnőttképzést folytató intézmény 10 OKJ-s képzési programot egyszerre engedélyeztetett, akkor 103.000 Ft + 10 x 68.000 Ft **(összesen 783.000 Ft)** eljárási díjfizetési kötelezettsége keletkezett. Ha nem egyszerre adta be ezen kérelmeket, akkor eljárásonként további 63.000 Ft összegű fizetési kötelezettség még hozzáadódott ehhez az összeghez. Ha csak egyetlen képzést engedélyezett, akkor 103.000 Ft + 68.000 Ft díjfizetési kötelezettsége keletkezett.

Az új rendszerben egyszeri díjfizetés teljesítésére kerül csak sor, függetlenül attól, hogy a felnőttképző hány képzési program alapján lebonyolított képzést folytat. Jól látható, hogy a korábbi rendszer szerint már két OKJ-s képzési program engedélyezése is többbe került (103.000 Ft + 2 x 68.000 Ft = 239.000 Ft), mint most az engedélyezési eljárás díja (214.000 Ft), aminek egyszeri befizetése után – az adatváltozás bejelentése kivételével – nem keletkezik további díjfizetési kötelezettsége.

KEVESEBB ADMINISZTRÁCIÓS KÖTELEZETTSÉG

Kiemelt célként fogalmazódott meg a felnőttképzési rendszer átalakításakor, hogy a képzésenként szolgáltatandó adatok köre csak a valóban releváns adatokra terjedjen ki, és valamennyi adatszolgáltatás egy felületen, teljesen digitális módon teljesíthető legyen.

A következő táblázat bemutatja, hogy a korábban a felnőttképzési információs rendszerbe (FIR) és a külön felületen keresztül elérhető OSAP adatszolgáltatási rendszerbe feltöltendő adatokhoz képest mennyivel kevesebb adatot kell szolgáltatnia a felnőttképzőknek a FAR-ba.

2020. szeptember 1-je előtt a nem az Fktv. hatálya alatt működő felnőttképzések vonatkozásában (amelyek az új rendszerben a törvény hatálya alatt működnek és bejelentéskötelesek) csak OSAP adatszolgáltatási kötelezettsége volt a felnőttképzőknek.

A bejelentés vagy engedélyezés során az adatok (egyszeri adatszolgáltatás formájában történő) megadása ugyan nem jelent érdemi terhet a működés szempontjából, ám korábban az OSAP-ba 11 és a FIR-be 21 (azaz engedélyezett képzéseknél összesen 32) ilyen adatot kellett szolgáltatni, míg a FAR-ba engedély esetén már csak 21-et (~35 százalékkal kevesebb), így itt nagymértékben csökkent az adminisztrációs teher, míg bejelentés esetén csak 14-et, ami minimális (+3 adatkör) növekedést jelent az eddigiekhez képest.

Ennél jelentősebb adminisztratív feladatot jelent a felnőttképzőknek a képzésenkénti adatszolgáltatás teljesítése. Ezen körben azonban még nagyobb mértékben csökkent a megadandó adatok mennyisége: míg korábban az OSAP-ba 31 és a FIR-be 22 (összesen 53) adatot kellett megadni (sok esetben párhuzamos módon),

addig a FAR-ba engedélyköteles képzéseknél már csak 14-et (-73%), bejelentésköteles képzéseknél csak 13-at (-60%), azaz átlagosan mintegy *kétharmadával csökkent* a szolgáltatandó adatok száma.

Adatszolgáltatás jellege	Adatkör	RÉGEN		MOST			
		OSAP	FIR	FAR (engedély)	FAR (bejelentés)		
Egyszeri adatszolgáltatás (Bejelentés és engedélyezés)	A felnőttképző	neve	X	X	X	X	
		lakcíme/székhelye	X	X	X	X	
		levelezési címe		X	X	X	
		telefonszáma		X	X	X	
		elektronikus levelezési címe		X	X	X	
		képviselőre jogosult személy családi és utóneve		X	X	X	
		cégjegyzékét vagy nyilvántartását vezető bíróság, hatóság vagy szerv megnevezése (egyéni vállalkozó esetén az egyéni vállalkozó nyilvántartását vezető hatóság megnevezését)			X	X	X
		cégjegyzékszámát vagy nyilvántartásba vételi száma (egyéni vállalkozó esetén a nyilvántartásba vétel számát)			X	X	X
		adószáma	X	X	X	X	
		köznevelési intézmény esetén az intézmény OM azonosítója	X	X	X	X	
		a vagyoni biztosítékkal való rendelkezést bizonyító szerződés		X	X	-	
		statisztikai számjele	X		X	X	
		postafiók címe	X		X	X	
		a szervezet felelős vezetőjének neve	X		megszűnt	megszűnt	
		cégszerű aláírás	X		megszűnt	megszűnt	
		cégkapu elérhetősége	X		megszűnt	megszűnt	
		ha a felnőttképző az előző 2 évben átalakult (kivált vagy egyesült) a jogelőd adószáma	X	X	megszűnt	megszűnt	
		statisztikai számjele	X	X	megszűnt	megszűnt	
		a felnőttképzési tevékenység végzésére irányuló szándék konkrét megjelölése		X	X	X	
		TEÁOR		X	X	X	
	kapcsolódó szolgáltatások		X	X	-		
	A szakmai vezető	családi és utóneve		X	X	-	
		születési helye és ideje		X	X	-	
		anyja neve		X	X	-	
		állampolgársága		X	X	-	
		szakmai vezetésre való alkalmasságát igazoló, egyetemi vagy főiskolai végzettségét és pedagógiai vagy andragógiai szakképzettségét bizonyító oklevél másolata			X	X	-
	Összesen (egyszeri adatszolgáltatás)		11	21	21	14	

Adatszolgáltatás jellege	Adatkör	RÉGEN		MOST		
		OSAP	FIR	FAR (engedély)	FAR (bejelentés)	
Képzésenkénti adatszolgáltatás	A képzés	megnevezése	X	X	X	X
		jellege	X	X	X	X
		helye		X	X	X
		az elméleti és a gyakorlati képzés helye	X	X	megszűnt	megszűnt
		képzés helyszínének irányítószáma	X		megszűnt	megszűnt
		óraszám	X	X	X	X
		első képzési napja	X	X	X	X
		befejezésének tervezett időpontja + tényleges befejezés	X	X	X	X
		a képzés vizsgával fejeződik be	X		megszűnt	megszűnt
		vizsga időpontja	X		megszűnt	megszűnt
		képzés formája	X		megszűnt	megszűnt
		képzés típusa	X		megszűnt	megszűnt
		engedélyszáma		X	megszűnt	-
		a képzés elvégzésével megszerezhető dokumentum megjelölés		X	megszűnt	megszűnt
		képzésbe beiratkozottak száma		X	számított adat*	számított adat*
		képzésbe időközben bekapcsolódók száma		X	számított adat*	számított adat*
		képzésből kimaradók száma		X	számított adat*	számított adat*
		képzés ütemezése		X	megszűnt	-
		modulzáró vizsgák adatai OKJ-s képzés esetében		X	megszűnt	-
		képzési díj összege		X	X	X
		Az 1991. évi IV. tv. a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról, alapján támogatott képzés esetén a képzés nyilvántartási száma a Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályánál	X		megszűnt	megszűnt
		képesítés azonosító száma	X		megszűnt	megszűnt
		megyekód és nyilvántartási szám	X		megszűnt	megszűnt
		engedély alapján folyó képzés? (igen/nem)	X		megszűnt	megszűnt
		engedély alapján folyó képzés esetén a képzés Fktv. 5. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyilvántartásba-vételi száma	X		megszűnt	megszűnt
		a képesítéssel betölthető munkakör foglalkozási csoport (FEOR08) kódja (képzés jellege – foglakozás, munkakör szerint)	X		megszűnt	megszűnt
		a képzés megkezdéséhez megkívánt legalacsonyabb befejezett iskolai végzettség	X		megszűnt	megszűnt
költségviselője		X	X	X		
részvételi díj költségsávja	X		megszűnt	megszűnt		

Adatszolgáltatás jellege	Adatkör	RÉGEN		MOST		
		OSAP	FIR	FAR (engedély)	FAR (bejelentés)	
	teljes költség sáv (Összköltség/összlétszám)	X		megszűnt	megszűnt	
	Ebből a gyakorlati képzés díjköltség sávja	X		megszűnt	megszűnt	
	A képzésben részt vevő személy	természetes személyazonosító adatai (családi és utóneve; születési családi és utóneve; születési helye és ideje; anyja születési családi és utóneve)			X	X
		elektronikus levelezési címe		X	X	X
		lakcím irányító száma	X		megszűnt	megszűnt
		adóazonosító jele		X	X	X
		neme	X	X	X	X
		ha a képzés államilag elismert szakképzettség, illetve szakképesítésre készít fel – lakcíme		X	X	-
		legmagasabb iskolai végzettsége	X	X	X	X
		munkajogi státusz	X		megszűnt	megszűnt
		beiratkozás időpontja	X		megszűnt	megszűnt
		befejezte a képzést?	X		számított adat*	számított adat*
		sikeresen vizsgázott?	X	X	megszűnt	megszűnt
		hányadik szakképesítést szerezte?	X		megszűnt	megszűnt
		részvételi díjának költségviselői	X		megszűnt	megszűnt
		részvételi díjának költsége	X		megszűnt	megszűnt
Összesen (képzésenkénti adatszolgáltatás)		31	22	14	13	

*számított adat: a FAR a résztvevői adatokból és az adatváltószámból számítja, nem kell a felnőttképzőnek külön megadnia.

A személyes adatok szolgáltatása kapcsán felhívjuk a figyelmet arra, hogy az Fktv. 15. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján bejelentéshez kötött felnőttképzési tevékenység esetén a képzésben résztvevő személynek lehetősége van előzetesen (írásban vagy a Ptk. „írásbeli alakhoz kötött jognyilatkozatra” vonatkozó rendelkezésének megfelelően) megtiltani a felnőttképző számára, hogy a résztvevő természetes személyazonosító adatait, elektronikus levelezési címét, illetve adóazonosító jelét továbbítsa a FAR rendszeren keresztül a PMKH felé.

A felnőttképző a tiltás lehetőségéről köteles tájékoztatást nyújtani a képzésében résztvevő személy számára (Fktv. 17. § c) pont). Ez annyit jelent, hogy a résztvevő személynek a felnőttképző számára meg kell adnia a saját adatait, és azt tilthatja meg, hogy adatai egy részét a felnőttképző továbbíthassa a felnőttképzési államigazgatási szervnek (PMKH). Ha a képzésben részt vevő személy letiltja az adatai továbbítását, akkor tanúsítványt sem fog tudni kapni, így ezt a döntést ennek fényében kell meghoznia. Fontos hangsúlyozni ugyanakkor, hogy az adattovábbítás megtiltása nem terjed ki a résztvevő adatainak az OH felé történő továbbítására az oktatási azonosító megadása céljából, ez az adattovábbítás ugyanis nem tiltható meg.

Az Fktv. 21. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a felnőttképző a képzés lebonyolítása érdekében kezeli a képzésben résztvevőknek az ott felsorolt adatait. Fontos hangsúlyozni az Fktv. 21. § (1) bekezdés b) pontja kapcsán, hogy a felnőttképző az ott felsorolt adatokat a képzéssel összefüggésben kezeli. Amennyiben tehát ezen adatokra a felnőttképzőnek a képzés vonatkozásában nincs szüksége, nem is kezelheti azokat (például ha bemeneti követelményként nem kerül előírásra idegen nyelvismeret, akkor erre vonatkozó adatot sem kezel a felnőttképző).

KÉPZÉSI DOKUMENTÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE

Fktv. vhr. 26. §

Az Fktv. 16. §-a írja elő az engedéllyel rendelkező felnőttképzők számára a képzési dokumentáció vezetését, nyilvántartását és megőrzését, valamint az Fktv. vhr. 26. §-a részletezi az ún. „egységes dokumentum” tartalmát (a bejelentés alapján működő felnőttképzőknek tehát ilyen dokumentációt nem kell vezetniük). Az egyszerűsítés főbb megvalósított elemei a korábbi, 2019. december 31-ig hatályos követelményrendszerhez képest a következők:

- A megújult szabályozás már nem választja külön az elméleti és gyakorlati képzést a dokumentációs elvárások szempontjából, kizárva ezzel az esetleges duplikációból fakadó működési bizonytalanságot (például amikor az elmélet vagy a gyakorlat helyszíne ugyanaz) és csökkentve a dokumentálás időigényét. Az egyszerűsítési törekvés megjelenik a felnőttképzési szerződés kötelező tartalmi elemeiben, valamint az ütemezési és hiányzási adatok kezelésénél is.
- Az egycsatornás és elektronikus adatszolgáltatásnak köszönhetően nem kell többé az előírt statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését igazoló adatlap eredeti példányát kinyomtatni és a képzési dokumentációban cégszerű aláírással ellátva tárolni.
- Nem kell helyszínen, nap, óra, perc pontossággal ütemezési adatokat szolgáltatni, és az ütemezés változásait a változás napján feltölteni, így az ütemezési dokumentum is leegyszerűsödik a képzés kezdetének és tervezett befejezésének időpontjára, ami jelentősen megkönnyíti a változások kezelését és azok dokumentálását.
- A képzési dokumentáció kötelező tartalmi elemei közül kikerült a képzés azonosító száma (Fktv. vhr. 26. § (2) bekezdés b) pontja) és a konzultációra vonatkozó feltétel (Fktv. vhr. 26. § (3) bekezdés a) pontja) is.
- A szakképzés vizsgatevékenységének független vizsgaközpontokhoz való kiszervezésével megszűnik a képző oldaláról a képesítő vizsgákhoz tartozó dokumentálási és adatszolgáltatási kötelezettség is, tovább csökkentve a dokumentációs terheket.
- A képzési körök megszűnésével nincs eltérő dokumentálási kötelezettség az engedélyezett képzési tevékenység során.
- Az új dokumentációs elvárások támogatják a távoktatási (nem kontaktórás) képzési formák egyszerűsített, digitális térben történő dokumentálását.
- A dokumentációra, adminisztrációra vonatkozó szabályozás támogatja az elektronikus irat-, adat- és dokumentumkezelést.
- A nem kontaktórás képzési dokumentálási kötelezettséghez hasonlóan nincs előírás a minőségirányítási rendszer papír alapú vezetésére sem.
- A képzések adatszolgáltatási kötelezettsége rugalmasabb: a képzés megkezdését követő harmadik munkanapig kell a jelentési kötelezettséget teljesíteni, szemben az eddigi, a képzés napján történő adatszolgáltatással.

Felhívjuk arra a figyelmet, hogy az „egységes dokumentumra” vonatkozó megőrzési előírásoknak nem elegendő a FAR-ban történő adattovábbítással eleget tenni. Ezen dokumentumcsoportnak a keletkezéstől számított 8. év végéig történő megőrzése a felnőttképzőnek a FAR-ban történő adatnyilvántartástól független kötelessége.

NEM KONTAKTÓRÁS KÉPZÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Fktv. 12. § (1) bekezdés f) pont és Fktv. vhr. 26. § (3) bekezdés

A korábban hatályos szabályozás a képzési dokumentáció tekintetében nem nevesítette azokat az eseteket, amelyekben nem volt szükség papír alapú dokumentációra a képzés sajátosságai miatt. A megújított jogszabályi környezet segítséget nyújt a nem kontaktórás képzési tevékenység megvalósítására és annak dokumentálására is. A főbb változások a következők:

- Megszűnt a képzési programban a képzés formájának megjelölésére vonatkozó kötelezettség és az értelmező rendelkezések közül is kikerült a csoportos képzés és az egyéni felkészítés, helyette a képzési program tananyagegységeinél kell a felnőttképzőnek saját magának megjelölnie a tananyagegységre jellemző munkaformákat és a képzés során alkalmazott módszereket, lehetővé téve ezzel a szakmai szempontok alapján történő kategorizálást. A megadott munkaformák alapján a képzési program kidolgozója meghatározhatja, hogy a tananyagegység óraszámából hány olyan óra kerül nem kontaktórás képzés formájában megvalósításra.
- Nincs jogszabályi korlátozás a nem kontaktórás képzési részek megvalósítására. Ha a képzési és kimeneti követelményekben, illetve a programkövetelményekben nincs tiltva a nem kontaktórás képzési tevékenység, akkor a képző saját maga döntheti el (és rögzítheti a képzési programjában), hogy hogyan valósítja meg a képzést.
- A fentiekből levezethető újítás, hogy a haladási napló az új szabályozásban különválik kontaktórás és nem kontaktórás dokumentálási előírásokra, könnyítve és egyértelműsítve a nem kontaktórás képzési részek online térben, elektronikus formában történő dokumentálását. A nem kontaktórás haladási napló nem tartalmaz aláírási kötelezettséget, ezért elektronikusan is generálható az új szabályok szerint, csökkentve az adminisztrációs terheket.

FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS TARTALMÁNAK EGYSZERŰSÍTÉSE

Fktv. 13. § (1) bekezdés
Fktv. vhr. 21. §

A felnőttképzési jogviszony alapjait az Fktv. 7. alcíme fekteti le, míg a felnőttképzési szerződés részletes tartalmára vonatkozó szabályokat az Fktv. vhr. 11. alcíme tartalmazza. A felnőttképzési jogviszony a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között jön létre, felnőttképzési szerződés alapján.

A felnőttképzési szerződés kötelező tartalmi elemeire vonatkozó szabályok több szempontból is egyszerűsödtek, amit jól mutat az is, hogy az eddigi 13 tartalmi elemből álló felnőttképző szerződés úgy lett kompaktabb, 10 tartalmi elemből álló, hogy közben új tartalmi elem is került a szerződésbe (az ösztöndíj mértékének és folyósításainak feltételei).

A felnőttképzési szerződésben kötelező tartalmi elemként kell megadni:

1. a képzés megnevezését és óraszámát,
2. a képzés kezdésének és befejezésének tervezett időpontját, figyelembe véve az előzetesen megszerzett tudás beszámítását,
3. a zárt rendszerű elektronikus távoktatás kivételével a képzés haladásának tananyagegységekre bontott ütemezését,
4. a képzés elvégzésével megszerezhető dokumentum megjelölését,
5. a képzés során nyújtott teljesítmény ellenőrzésének, értékelésének módját, valamint ha a képzéshez jogszabályban meghatározottak szerint vizsga kapcsolódik, a vizsgára bocsátás feltételeit,
6. a megengedett hiányzás mértékét és ennek túllépése esetén a képzésben részt vevő személyt érintő következményeket,
7. a képzési díj – adott esetben a vizsgadíj – mértékét és fizetésének módját,
8. a képzéshez nyújtott támogatás összegének költségvetési és európai uniós források szerint történő feltüntetését,
9. a képzés keretében nyújtott ösztöndíj mértékét és folyósításának feltételeit,
10. a képzésben részt vevő személy és a felnőttképző szerződösszegésének következményeit.

Az egyszerűsítés fő szempontjai és elemei:

- Akárcsak a képzési dokumentáció vezetésénél, a felnőttképzési szerződésnél is vezérelv az elmélet/gyakorlat helyett a képzési tevékenység egészére irányuló fókusz, ami az ütemezésnél és a hiányzás kezelésénél is érvényesül. Az eddig kötelező elem, a képzésben részt vevő személy számára a gyakorlati foglalkozással összefüggésben esetlegesen biztosított juttatások kezelése is megszűnik, egységes szemléletet és egyszerűbb kezelést biztosítva.

- A haladás tananyagegységekre bontott, óraszám és helyszín szerinti ütemezése helyett már csak a haladás tananyagegységekre bontott ütemezésének leírását várja el a jogszabály, ami egyszerűsíti a képzési ütemezés leírását, zárt rendszerű elektronikus távoktatás esetén pedig el is engedi ezt a tartalmi elemet.
- A szerződés tartalmi elemei közül kikerült a szakképesítés megszerzésére irányuló vizsgatevékenység és a javasolt vizsgaszervező intézmény megnevezése, teret adva a képzésben részt vevő személy szabad (akkreditált vizsgaközpont) választásának.
- Az Fktv. vhr. azon kitétele, mely szerint a felnőttképző a képzési díjat egy összegben köteles meghatározni a felnőttképzési szerződésben, továbbá a felnőttképzési szerződésben feltüntetett képzési díjon felül más jogcímen további díjat vagy költséget nem állapíthat meg, a képzésben részt vevő személyt védi az előre nem látható költségek felmerülésétől.

A FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS ÍRÁSBELISÉGÉRE VONATKOZÓ KÖNNYÍTÉSEK

13. § (2) bekezdés

A felnőttképző és a képzésben résztvevő személy között a felnőttképzési jogviszony felnőttképzési szerződés alapján jön létre.

Ugyanakkor a felnőttképzési szerződést kizárólag engedélyhez kötött felnőttképzési tevékenység esetén kötelező írásban megkötni (Fktv. 13. § (2) bekezdés), bejelentéshez kötött felnőttképzési tevékenység esetén az írásbeliség nem kötelező. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a bejelentés alapján folytatott képzési tevékenység esetén a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) megfogalmazott egyéb módokon, papír alapú aláírás nélkül is megköthető a szerződés. (Vö. a Ptk. Hatodik Könyv Első Rész I. Cím II. Fejezetét a Jognyilatkozatról, azon belül elsősorban a Ptk. 6:4. §-át, amely szerint jognyilatkozat szóban, írásban vagy ráutaló magatartással tehető, illetve a Ptk. Hatodik Könyv Második Rész V. Cím XII. Fejezetét a szerződés létrejöttéről, azon belül elsősorban a Ptk. 6:63. §-át, 6:66. §-át, 6:69. §-át és 6:70. §-át, amelyek alapján a szerződés létrejöttéhez szükséges, hogy az ajánlattevő érvényes jognyilatkozatát a másik fél az azzal való egyetértést kifejező jognyilatkozattal elfogadja – a fentiek alapján szóban, írásban vagy ráutaló magatartással.)

További könnyítés, hogy zárt rendszerű elektronikus távoktatás esetén – ha a felnőttképzési szerződést írásban kell megkötni – a felnőttképzési szerződés megköthető a Ptk.-nak az elektronikus úton történő szerződéskötésre vonatkozó különös szabályai szerint is (Ptk. 6:82–6:85. §-a), ha a felnőttképző az ehhez szükséges elektronikus utat biztosítja (Fktv. 13. § (2) bekezdése).

TANÚSÍTVÁNY KIÁLLÍTÁSA

Fktv. 13/B. § (1) bek.

Az Fktv. 13/B. § (1) bekezdése előírja, hogy „a bejelentéshez kötött felnőttképzési tevékenység, a belső képzés és – ha jogszabály a képzés elvégzése igazolásának más módját határozza meg – a jogszabály alapján szervezett oktatás és képzés kivételével, a felnőttképző a képzés elvégzésének igazolására a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerében tanúsítványt állít ki és azt a képzésben részt vevő személy választása szerint elektronikus úton vagy papíralapon a képzésben részt vevő személy rendelkezésére bocsátja. A bejelentéshez kötött felnőttképzési tevékenység esetén a tanúsítványt a képzésben részt vevő személy kérésére kell kiállítani.”

A tanúsítvány a FAR-ban kerül kiállításra. Ha a képző az adatszolgáltatási kötelezettségét teljesíti, a tanúsítvány automatikusan generálódik a FAR-ban, ami további adminisztratív terheket vesz le a felnőttképzők válláról. Fontos, hogy bejelentés alapján szervezett képzés esetén csak akkor kell tanúsítványt kiállítani, ha azt a képzésben résztvevő személy kifejezetten kéri. Nem kell tanúsítványt kiállítani a jogszabály alapján szervezett oktatás és képzés (hatósági képzés) esetében sem, ha az adott képzést szabályozó ágazati jogszabály a képzés elvégzése igazolásának más módját határozza meg.

A tanúsítvány kötelező tartalmi elemei a következők:

- a tanúsítvány sorszáma,
- a felnőttképző megnevezése és nyilvántartásba vételi száma,
- a képzésben részt vevő családi és utóneve, születési családi és utóneve,
- születési hely és születési idő,

- anyja születési családi és utóneve,
- a képzés megnevezése, időpontja és óraszama,
- a tanúsítvány kiállításának helyszíne és időpontja,
- a tanúsítvány kiállítójának neve és beosztása,
- és az utalás arra, hogy
 - a tanúsítvány szakképesítést és szakképzettséget nem tanúsít, és
 - tanúsítvány munkakör betöltésére nem, tevékenység folytatására jogszabályban meghatározott esetben jogosít.

Ha a felnőttképző az adatszolgáltatási kötelezettséget teljesítette a FAR-ban (bejelentésköteles tevékenység esetén a képzésben résztvevő ennek teljesítését nem tiltotta meg), akkor a felnőttképzőnek a tanúsítvány kiállítása kapcsán több feladata nincs, hiszen a tanúsítványt a rendszer generálja. Ha a felnőttképzőnek van elektronikus aláírása, akkor a tanúsítványt akár egy e-mailen keresztül hitelesen is ki tudja küldeni a képzésben részt vevő személynek.

VI./4. Képzésben részt vevő személyek számának növelése

KÉPZÉSI HITEL BEVEZETÉSE A FELNŐTTKÉPZÉSBEN

Fktv. 25. § a) pont

Új elem a szabályozásban, hogy a képzésben résztvevő személy a felnőttképzési szerződéshez kapcsolódóan képzési hitelt vehet igénybe (Fktv. 25. § a) pont).

A képzési hitel engedélyhez kötött képzéshez, illetve nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzéshez kapcsolódóan vehető igénybe. A képzési hitelt a Diákhitel Központ Zrt. nyújtja, előre láthatóan 2021. áprilisától. A Diákhitel Központ Zrt. felmérése szerint a képzési hitel a felnőttképzésben akár százezer ember számára jelenthet segítséget, ezzel is növelve a felnőttképzések vonzerejét és hozzájárulva a munkaerőpiaci mobilitás erősödéséhez.

Egyértelmű kormányzati cél, hogy a szak- és felnőttképzésben tanulók számára a felsőoktatásban tanulókkal azonos feltételek álljanak rendelkezésre, ezért a felvehető képzési hitel nagysága és kamatozása is megegyezik a kifejezetten kedvező felsőoktatási (hallgatói) diákhitelknél megismertekkel.

A képzési hitel részletes szabályait a hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet 2021. április 1-étől hatályos 2. § 14a. pontja és 13/A. §-a szabályozza.

A képzési hitel főbb feltételei és jellemzői:

- A felnőttképzésben képzési hitelre az a képzésben részt vevő személy jogosult, aki szakképző intézménnyel a szakmai oktatáshoz kapcsolódóan tanulói jogviszonnyal vagy felnőttképzési jogviszonnyal, vagy felnőttképzővel legalább három hónapos képzési időt meghaladó képzéshez vagy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzéshez kapcsolódó felnőttképzési jogviszonnyal rendelkezik.
- A képzési hitel felvételének feltétele többek között, hogy az igénylő a hiteligénylés benyújtásakor nagykorú legyen, de az 55. életévét ne töltse be.
- Szabad felhasználású hitelt finanszírozási formától függetlenül bárki felvehet, és az bármire felhasználható (pl. megélhetési vagy a képzéssel kapcsolatban felmerült költségekre). Kötött felhasználású hitelt kizárólag önköltséges képzésben részt vevő személyek vehetnek fel, és az csak a képzési költségek kifizetésére használható fel. A kamattámogatásnak köszönhetően a szabad felhasználású képzési hitel kamata várhatóan 1,99%, míg a képzési díjakra fordítható (azaz kötött felhasználási célú) kölcsön kamatmentes lesz.
- A szabad felhasználású képzési hitel a felnőttképzési jogviszony fennállása alatt havonta legfeljebb 150.000 forint összegben vehető fel. A szabad felhasználású képzési hitel folyósítása – a képzésben részt vevő személy választása szerint – havonta egyenlő részletekben vagy tanulmányi félévenként egy összegben, a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára történik. Egy hitelfelvevő részére a Diákhitel Központ Zrt. által hatályos hitelszerződés alapján nyújtható szabad felhasználású hallgatói és szabad felhasználású

képzési hitelek *együttes* összege nem haladhatja meg a 8.250.000 forintot, ez tehát a hallgatói hitellel is rendelkező ügyfelek hitelfelvételi korlátja.

- A kötött felhasználású képzési hitel folyósítása egy összegben a felnőttképző fizetési számlájára történik. A kötött felhasználású képzési hitel a képzési díj megfizetésére
 - a legalább három hónapos képzési időt meghaladó képzéshez kapcsolódó felnőttképzési jogviszony esetében képzésenként legfeljebb 500.000 forint összegben,
 - a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzés esetén legfeljebb a képzési díj mértékéig vehető fel.
- A képzési hitel felvételére lehetőséget biztosító maximális időszak megegyezik a képzési idővel. Nem jogosult képzési hitelre a képzésben részt vevő személy a felnőttképzési jogviszony szünetelése időtartamára.
- A képzési hitel törlesztését a felnőttképzési jogviszony megszűnését követő harmadik hónap elteltével egyenlő összegű (annuitásos) törlesztőrészlet számítási módszer alapján kell megkezdeni. A törlesztés időtartamát a hitelfelvevő a képzési hitelre vonatkozó szerződés megkötésekor választhatja meg években úgy, hogy az legalább egy és legfeljebb tíz év lehet, amelybe nem számít bele a szünetelés időtartama.
- Fontos újdonság, hogy az igénylés a képzési hitel esetében kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapus azonosító használatával történhet majd.
- A képzési hitelek kapcsán is igénybe vehetik majd az édesanyák a családtámogatási kedvezményeket, vagyis a második gyermek megszületése vagy örökbefogadása esetén elengedik az édesanya képzésihitel-tartozásának a felét, a harmadik vagy további gyermek megszületése esetén pedig a teljes adósságot.

FELNŐTTKÉPZŐ ÁLTAL FIZETHETŐ ÖSZTÖNDÍJ BEVEZETÉSE

Fktv. 25. § b) pont

Az Fktv. 2020. évi módosítása lehetővé tette, hogy a felnőttképzési jogviszonyhoz kapcsolódóan ösztöndíj legyen nyújtható (Fktv. 25. § b) pont). Az ösztöndíj nyújtásának részletes feltételeit az Fktv. vhr. 26/C. §-a határozza meg. Ennek főbb

pontjai:

- ösztöndíj legalább ötven óra képzési időt elérő képzéshez vagy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzéshez nyújtható,
- olyan, képzésben résztvevő személynek nyújtható, aki képzési hitelre nem jogosult vagy képzési hitelt nem igényelt,
- a képzésben résztvevő személy a képzés befejezésének napjáig, de legfeljebb a képzés megkezdését követő két évig jogosult ösztöndíjra,
- nem nyújtható ösztöndíj az olyan képzéshez kapcsolódóan, amelyet a képzésben résztvevő személy munkaerőpiaci képzésként végez, vagy amelyre tekintettel a képzésben részt vevő személy foglalkoztatást elősegítő támogatásban részesül,
- az ösztöndíj legfeljebb a felnőttképzési szerződés megkötésének napján érvényes garantált bérminimum hetvenöt százalékának, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzés esetében kéthavi összegének megfelelő havonkénti mértékben nyújtható,
- a képzésben résztvevő személy az ösztöndíj teljes összegét köteles a felnőttképző számára visszafizetni, ha a képzést nem fejezi be, vagy szakmai képzés esetén nem szerez szakképesítést.

Az ösztöndíjat a felnőttképző nyújtja. Az ösztöndíj nyújtásának – az Fktv. vhr.-ben meghatározottakon túli – feltételeit a felnőttképző és a képzésben résztvevő személy közötti, az Fktv. 13. § (2) bekezdése alapján megkötendő felnőttképzési szerződés rendezi.

VI./5. Kimenetvezérelt képzés

AKKREDITÁLT VIZSGAKÖZPONTOK

§§ Szkt. 14. §

A megújult felnőttképzési rendszerben a szakképesítésre irányuló szakmai képzés és a részzakmára irányuló szakmai oktatás esetén a képzési tevékenység a tanúsítvány kiállításával zárul a képző részéről, majd a résztvevő a kiállított tanúsítvány alapján bármely vizsgaközpontban levizsgálhatja saját választása szerint. Míg tehát korábban a felnőttképző szervezte a vizsgát független vizsgáztatók bevonásával, most a képzésben részt vevő személy választhatja ki, hogy melyik vizsgaközpontban kíván vizsgát tenni. Ezzel a vizsgaközpont már szervezés és helyszín tekintetében is függetlenné vált a felnőttképzőtől.

Az Szkt. 14. §-a rögzíti az akkreditált vizsgaközpont definícióját a következők szerint: „*Szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát a nemzeti akkreditálásról szóló törvény szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként akkreditált vizsgaközpont szervezhet.*”

Az Szkt. vhr. VI. fejezete (21.-24. §) részletes előírásokat tartalmaz az akkreditált vizsgaközpontokra vonatkozóan.

Az Fktv. vhr. 37. § (1) bekezdése rögzíti, hogy vizsgaszervezési engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézménynek kell tekinteni az NSZFH-t, valamint az 5/2013. (I. 18.) EMMI rendelet rendelkezése alapján vizsgaszervezésre jogosultat is.

ÁLLAMILAG ELISMERT BIZONYÍTVÁNYOK

§§ Szkt. 15. §

A felnőttképzés rendszerét erősítő új elemként jelenik meg, hogy a programkövetelményeken alapuló szakmai képzések esetén – akkreditált vizsgaközpontokban letett képesítő vizsga esetén – állam által elismert szakképesítés szerezhető. Az Szkt. 15. § (2) bekezdése alapján a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzett képesítő bizonyítvány államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít.

Ahogy korábban utaltunk rá, egyes szakmák képzési és kimeneti követelményeiben részzakmaként meghatározható az adott szakmának olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciákat foglal magába (vö. Szkt. 11. § (1) bekezdés). Ennek megfelelően a részzakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány az államilag elismert alapfokú végzettség mellett szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére jogosít (Szkt. 15. § (1) bekezdés).

VI./6. Átmeneti szabályok

§§ Fktv. 30. §

A törvényi szabályozás megteremti az átmenetet a „rég” és az „új” felnőttképzési rendszer között. A felnőttképzés új rendszerében 2020. július 1-jétől van lehetőség a programkövetelményre vonatkozó javaslat, valamint a felnőttképzési tevékenység megkezdésére irányuló bejelentés és engedély iránti kérelem benyújtására, maga az új típusú felnőttképzési tevékenység pedig ténylegesen 2020. szeptember 1-jétől kezdhető meg. A korábban hatályos szabályok szerinti engedély, felnőttképzési programkövetelmény és felnőttképzési nyelvi programkövetelmény tekintetében kizárólag annak módosítására irányuló kérelem nyújtható be (erre a benyújtás határideje 2020. június 30. volt).

A felnőttképzési rendszer megújítását megelőzően kiadott engedély alapján működő felnőttképzők 2022. december 31-éig meglévő engedélyük alapján működhetnek tovább, a rájuk a korábbiakban irányadó (2019. december 31-ig hatályos) szabályok szerint. Ha engedélyük az OKJ-ban szereplő szakképesítés, részzakmára megszerzésére irányuló képzésre vonatkozik, ilyen képzést legkésőbb 2020. december 31-én indíthatnak el.

A felnőttképzési rendszer megújítását megelőzően kiadott engedély alapján működő felnőttképzők (az Fktv. 2021. január 1-étől hatályos 30/A. § (1) bekezdése alapján) tevékenységükkel kapcsolatban 2021. január 1-jétől – a korábban szolgáltatandó adatok mellett – legkésőbb a képzés megkezdését követő harmadik munkanapig kötelesek adatot szolgáltatni a FAR-on keresztül a felnőttképzési államigazgatási szerv részére a következőkről:

- a képzési engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában szereplő nyilvántartási száma,
- a képzés jellege,
- a képzési díj és annak költségviselője, és
- a képzésben részt vevő személyek iskolai végzettsége, nemek szerinti megoszlása, természetes személyazonosító adatai, adóazonosító jele, valamint elektronikus levelezési címe.

A felnőttképzést folytató intézmény az Fktv. 2019. december 31-éig hatályos rendelkezései szerint folytatott felnőttképzési tevékenységéről az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program szerinti statisztikai célú adatszolgáltatást 2021. január 1-jétől a FAR útján teljesíti.

A felnőttképzők számára többletterhet jelentene, ha két különböző rendszerben, eltérő szabályok alkalmazásával kellene adatszolgáltatási kötelezettségét teljesíteni. Erre figyelemmel kerül az átmeneti szabályok között rendezésre, hogy 2021. január 1-étől valamennyi felnőttképző egységesen a FAR rendszeren keresztül tesz eleget adatszolgáltatási kötelezettségének.

VII. MELLÉKLETEK

VII./1. Ellenőrző pontok a felnőttképzési tevékenység folytatásához kapcsolódóan

A felnőttképzőket érintő eljárásokról részletes tájékoztatók érhetőek el a FAR honlapján, Tudásbázis címszó alatt (<https://tudasbazis.ekreta.hu/pages/viewpage.action?pagelId=46760920>).

Az alábbiakban a legfontosabb tudnivalókat összegezzük a nyilvántartásba vételi eljárás és a kötelező adatszolgáltatás teljesítése kapcsán.

BEJELENTÉS ALAPJÁN FOLYTATOTT FELNŐTTKÉPZÉSI TEVÉKENYSÉG

A bejelentés alapján folytatott felnőttképzési tevékenység fő lépései:

01

Ha egy, az Fktv. 1. § (1) bekezdés a) pontja alá tartozó szervezet az Fktv. 1. § a) pont aa)-ab) alpontja vagy b) alpontja szerintieknek megfelelő tevékenységet kíván folytatni, felnőttképzőként bejelentési eljárást vagy engedélyezési eljárást kell kezdeményeznie a felnőttképzési államigazgatási szervnél (PMKH). A bejelentési eljárás kérelemre indul, amelyet elektronikus úton, a FAR-on keresztül kell benyújtani a PMKH részére. Az ügyintézési határidő a kérelem beérkezését követő nyolc nap.

Az eljárásért 15.000 Ft igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, amelyet PMKH Magyar Államkincstárnál vezetett 10023002-00299671-38500002 számú bankszámlaszámára kell befizetni. A bejelentési eljárás költsége minimális, hiszen mindez egyszeri kötelezettség, maga az eljárás a felnőttképző alapadatainak megadásán keresztül egy tartalomvizsgálat nélküli egyszerű „regisztrációs” folyamat.

A bejelentési kérelem tárgyában a PMKH szakértők bevonása nélkül esetén elsőfokú döntést hoz. A PMKH határozata ellen az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 114. § (1) bekezdésében meghatározott jogorvoslatnak van helye. Az ügyfél tehát a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.

A bejelentés tartalmi elemei:

- a felnőttképző megnevezése,
- székhely,
- levelezési cím, telefonszám és faxszám, elektronikus levelezési cím,
- a képviselőre jogosult személy:
 - családi és utóneve,
 - születési helye,
 - születési ideje,
 - anyja neve,
 - állampolgársága,
 - képviselői jogosultságának kezdő időpontja,
- adószám (oktatási intézmény esetén oktatási azonosító szám – OM azonosító),
- a felnőttképzési tevékenység végzésére irányuló szándék konkrét megjelölése.

Lényeges kiemelni, hogy a megadott adatoknak a működési nyilvántartásban szereplő adatokkal meg kell egyezniük (pl.: Cégbizonylat, Civil Szervezetek Névjegyzéke, Törzskönyvi Nyilvántartás, stb.).

A bejelentési eljárás során az Ákr. 44. §-a értelmében egy alkalommal van lehetőség hiánypótlásra. Amennyiben a hiánypótlásra rendelkezésre álló határidő eredménytelenül telik el, a PMKH elutasítja a bejelentést és egyben a nyilvántartásba vételt.

A PMKH elsőfokú döntését az Ákr.) 85. § (3) bekezdése alapján, elektronikus úton kézbesíti a FAR-on keresztül. A kézbesítésre az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatás általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. tv. 14. § (4) bekezdése irányadó.

A bejelentés folyamata:

1. A <https://far.nive.hu/kezdolap> oldalon a "Bejelentkezés" gombra kattintva az oldal az Ügyfélkapura irányít. Személyes ügyfélkapu belépéssel lehet bejelentést kezdeményezni.
2. A fenti honlapon kiválasztandó menüpont: Felnőttképzők nyilvántartása -> Beadványok kezelése -> Felnőttképzési tevékenység bejelentése.
3. Az adatok megadását követően a „Tovább” gombbal lehet továbblépni.
4. A 6. pontban az „Egyéb csatolt dokumentumok”-hoz nem kötelező semmit feltölteni.
5. A 7. „Összegzés és rögzítés” pontban (az adatok ellenőrzése után) meg kell nyomni a „Digitális aláírás és rögzítés” gombot.
6. Ezután megjelenik a beadvány státusza, ahol a sor végén a „Fizetésre vár” státuszjelző egy aktív link lesz. Erre kattintva, az ott megadott számlaszámra és névre (PMKH) kell befizetni az eljárási díjat a megadott közlemény azonosítót használva.
7. A befizetést követően a befizetést igazoló dokumentumot fel kell tölteni, a státusz ekkor megváltozik „Beküldve” státuszra.

A bejelentés iránti kérelemmel más feladat nincs. Érdemes az oldalt pár naponta ellenőrizni, hiszen amennyiben a PMKH hiánypótlást kér, azt 5 napon belül teljesíteni kell, illetve ezen a felületen található majd meg a határozat a nyilvántartásba vételről.

02 A képzésben résztvevő személy előzetesen írásban vagy a Ptk. 6:7. § (3) bekezdése szerinti módon megtett jognyilatkozatában megtilthatja természetes személyazonosító adatainak, elektronikus levelezési címének és adóazonosító jelének a továbbítását a felnőttképzési államigazgatási szerv (PMKH) számára. A felnőttképző a tiltás lehetőségéről köteles tájékoztatást nyújtani a képzésében részt vevő személy számára (Fktv. 17. § c) pont). Ez annyit jelent, hogy a résztvevő személynek a felnőttképző számára meg kell adnia a saját adatait, és azt tilthatja meg, hogy adatai egy részét a felnőttképző továbbíthassa a PMKH-nak.

Ha a képzésben résztvevő személy letiltja az adatai továbbítását, akkor a FAR által automatikusan generált tanúsítványt sem kaphatja meg, így ezt a döntést ennek fényében kell meghoznia. Fontos hangsúlyozni ugyanakkor, hogy az adattovábbítás megtiltása nem terjed ki a résztvevő adatainak az Oktatási Hivatal felé történő továbbítására az oktatási azonosító megadása céljából, ez az adattovábbítás ugyanis nem tiltható meg.

03 A képzés megkezdésének feltétele, hogy a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között létrejöjjön a felnőttképzési jogviszony a felnőttképzési szerződés megkötésével. A felnőttképzés tartalmi elemeit az Fktv. vhr. 21. § (1) bekezdése részletezi. Bejelentés esetén a felnőttképzési szerződéssel kapcsolatban az írásbeliség sem követelmény, a szerződés szóban vagy ráutaló magatartással is megköthető.

04 A képzőnek ezt követően eleget kell tennie a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe a 15. § alapján történő adatszolgáltatási kötelezettségnek, és a 21. § (4) bekezdése szerinti statisztikai célú adatszolgáltatásnak, amely kötelezettségének egységes felületen a FAR-ban tud eleget tenni. Az Fktv. 11. § (1) a) pontja rögzíti, hogy a felnőttképző a képzés lebonyolítása érdekében 8 évig kezeli az Fktv. 21. § (1) bekezdése szerinti személyes adatokat. Ezen személyes adatok kezelése a FAR-tól elkülönülő nyilvántartást jelent, de például egy belső képzés esetében nem jelent többletterhet a munkáltatóra nézve (amennyiben ő a felnőttképző), ugyanis ő egyébként is kezeli a munkavállalói személyes adatait.

05 A képzés elvégzéséről tanúsítványt csak a képzésben részt vevő személy erre irányuló kérése esetén szükséges kiállítani, magát a tanúsítványt a felnőttképző helyett a FAR generálja automatikusan, a felnőttképző által nyilvántartott és a FAR-ba szolgáltatott adatok alapján.

Fontos tudnivalók:

Az Fktv. kizárólag az engedélyhez kötött felnőttképzési tevékenység esetén írja elő annak külön vizsgálatát, hogy a felnőttképző létesítő okiratában a tevékenységei között szerepel-e az adott tevékenység. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a bejelentés alapján folytatott felnőttképzési tevékenység esetén nincs szükség arra, hogy az oktatás vagy a képzés szó szerepeljen a felnőttképző létesítő okiratában vagy az egyéni vállalkozói nyilvántartásban. Ennek követelménye ugyanis mindig az adott felnőttképzőre irányadó szabályozás alapján vizsgálandó. Az Fktv. tehát mindössze arról rendelkezik, hogy az engedélyezés során ezt a PMKH-nak kifejezetten vizsgálnia kell (Fktv. 2/B. § (1) bekezdés c) pont), bejelentés esetén viszont ennek külön vizsgálata a hatóság részéről nem szükséges.

Fontos, hogy a bejelentés alapján történő nyilvántartásba vételről kapott határozatban szereplő nyilvántartási számot minden, a tevékenység során keletkező dokumentumon fel kell tüntetni (Fktv. 17. § a) pont).

Ha a képző jogszabály alapján vagy belső képzésként valósítja meg a felnőttképzési tevékenységét, akkor állami forrásból megvalósított képzései esetén is bejelentés alapján kell végeznie a tevékenységét.

Az engedély alapján folytatott felnőttképzési tevékenység fő lépései:

01 A felnőttképzési tevékenység folytatására engedély annak adható,

a) aki rendelkezik az általa szervezett felnőttképzési tevékenységre vonatkozóan kidolgozott minőségirányítási rendszerrel és ügyfélszolgálati és panaszkezelési rendszer működtetéséhez szükséges feltételekkel,

b) (a költségvetési szervként működő felnőttképző kivételével) aki vagyoni biztosítékkal rendelkezik a Kormány rendeletében meghatározottak szerint,

c) akinek a létesítő okiratában, működési engedélyében vagy az egyéni vállalkozói nyilvántartásban a tevékenységei között az oktatás vagy képzés szerepel.

Megszűntek a jogszabályi előírások a személyi (kivéve a szakmai vezetőre vonatkozó előírások) és tárgyi feltételek tekintetében, nincs kötelező általános előírás a helyszínre, vagy az oktatók végzettségére.

A **szakmai vezetőre** vonatkozóan az Fktv. 19. §-a

- végzettségi (*pedagógiai vagy andragógiai szakképzettség*),
- gyakorlati (*legalább 3 év felnőttképzési szakmai gyakorlat, vagy felsőoktatási alapképzésben vagy mesterképzésben az adott szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott felnőttképzési ismeretekből legalább öt kreditpont*) és
- alkalmazási (*munkaviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszonyban, hivatásos szolgálati jogviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, közszolgálati jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, egyházi szolgálati viszonyban vagy gazdasági társasággal tagsági jogviszonyban állhat*)

feltételeket ír elő.

A minőségbiztosítás szót elhagyva a felnőttképző **minőségirányítási rendszere** keretében

- a) átfogó minőségpolitikát és ehhez kapcsolódó stratégiát alakít ki a felnőttképzési tevékenység minőségének biztosítása érdekében,
- b) formális belső mechanizmusokat alakít ki a felnőttképzési tevékenység követésére és rendszeres belső értékelésére vonatkozóan,
- c) eljárásokat alakít ki az oktatók folyamatos továbbképzésének és minősítésének biztosítására,
- d) a felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódóan biztosítja az annak megvalósításához szükséges erőforrásokat, és
- e) gondoskodik a felnőttképzési tevékenység hatékonyságát biztosító információk gyűjtéséről, elemzéséről és felhasználásáról.

A minőségirányításra vonatkozó követelményrendszer (Fktv. vhr. 23. §) több pontban is módosult a korábbi (2019. december 31-i állapot szerinti) előírásokhoz képest:

- Megszűnt a kötelező tartalommal előírt minőségcélok kitűzésének kötelezettsége, de erősödött az eljárásokhoz kapcsolódó minőségi jellemzők és célértékek szerepe.
- Új eljárás elem került bevezetésre, kiegészült a tananyagok tervezésével és tartalmi felülvizsgálatával kapcsolatos eljárás a képzési tevékenység lebonyolításának leírásával.
- A felnőttképzési tevékenységgel kapcsolatos vélemények visszacsatolására vonatkozó eljárás váltja a felnőttképzési tevékenységgel kapcsolatos vélemények visszacsatolására vonatkozó eljárását.
- Nincs írásbeli kötelelem a dokumentumok vezetésére, így nyomtatott papíroktól mentesen, elektronikus, online alapon is lehet minőségügyi rendszert működtetni.
- Az Innovatív Képzéstámogató Központ – mint a külső értékelés lebonyolítására kijelölt felnőttképzési államigazgatási szerv – a külső értékelést négyévente valósítja meg, ahol azt vizsgálja, hogy a felnőttképző minőségirányítási rendszerének megfelelően látja-e el a felnőttképzési tevékenységet.

Fontos hangsúlyozni, hogy a megváltozott képzési tevékenységhez tartozó dokumentálási és adatszolgáltatási szabályokat, valamint azt, hogy megszűntek a képzési körök, tükröznie kell a minőségirányítási rendszer leíró és előíró dokumentumainak is.

A **vagyoni biztosítékra** vonatkozó szabályok is megújultak (Fktv. vhr. 1-2. §) A legfőbb változás, hogy a vagyoni biztosíték mértéke az üzleti év időszakára vonatkozóan a felnőttképző üzleti évét megelőző évnek a felnőttképzési tevékenységből származó nettó árbevétele két százaléka, de legalább egymillió forint, az eddigi ötszázezer forint helyett.

A vagyoni biztosíték formája lehet biztosítóval kötött biztosítási szerződés és a felnőttképző által hitelintézetnél lekötött, elkülönített és zárolt pénzüsszeg is.

A felnőttképző köteles minden üzleti év fordulónapját követő hatodik hónap tizenötödik napjáig a megelőző évi árbevétel összegét a PMKH részére bejelenteni, és igazolni azt, hogy rendelkezik a meghatározott mértékű vagyoni biztosítékkal, továbbá köteles a biztosítási szerződést érintő bármilyen változást – a módosított vagy az új szerződés másolatának a szerződés megkötésétől számított harminc napon belül történő megküldésével – a PMKH-nak bejelenteni.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az árbevétel csak az engedélyezett felnőttképzési tevékenységre terjed ki, a bejelentés alapján folytatott képzési tevékenységből szerzett bevételekre nem.

02

Az engedélyezési eljárás kérelemre indul, amelyet elektronikus úton, a FAR-on keresztül kell benyújtani a PMKH részére. Az ügyintézési határidő a kérelem beérkezését követő 60. nap.

Az eljárásért a 214.000 Ft összegű igazgatási szolgáltatási díjat a PMKH Magyar Államkincstárnál vezetett 10023002-00299671-38500002 számú bankszámlájára kell megfizetni.

Az engedélyezési kérelmek tárgyában a PMKH szakértők bevonása nélkül vagy kéttagú szakértői bizottság bevonásával dönt, a jogszabályi feltételek maradéktalan fennállása esetén elsőfokú döntést hoz. A PMKH határozata ellen az Ákr. 114. § (1) bekezdésében meghatározott jogorvoslatnak van helye, tehát az ügyfél a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.

A kérelem kötelező tartalmi elemei:

- a felnőttképző megnevezése,
- székhely,
- levelezési cím, telefonszám és faxszám, elektronikus levelezési cím,
- a képviselőre jogosult személy alapadatai,
- a cégjegyzékét vagy (egyéni vállalkozói) nyilvántartást vezető bíróság, hatóság (pl. költségvetési szerv esetén) vagy szerv megnevezése, cégjegyzékszám vagy nyilvántartásba vételi száma,
- adószám (oktatási intézmény esetén oktatási azonosító szám – OM azonosító),
- a felnőttképzési tevékenység végzésére irányuló szándék konkrét megjelölése,
- a szakmai vezetőre vonatkozó adatok,
- a csatolandó dokumentumok.

Lényeges kiemelni, hogy a megadott adatoknak a működési nyilvántartásban szereplő adatokkal meg kell egyezniük (pl.: Cégjegyzék, Civil Szervezetek Névjegyzéke, Törzskönyvi Nyilvántartás, stb.).

Az engedélyezési eljárás során az Ákr. 44. §-a értelmében egy alkalommal van lehetőség hiánypótlásra. Amennyiben hiánypótlásra rendelkezésre álló határidő eredménytelenül telik el, a PMKH elutasítja a kérelmet és egyben a nyilvántartásba vételt.

A PMKH elsőfokú döntését az Ákr. 85. § (3) bekezdése alapján, elektronikus úton kézbesíti a FAR-on keresztül. A kézbesítésre az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatás általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. tv. 14. § (4) bekezdése irányadó.

Az engedélyezés folyamata:

1. A <https://far.nive.hu/kezdolap> oldalon a "Bejelentkezés" gombra kattintva az oldal az Ügyfélkapura irányít. Személyes ügyfélkapu belépéssel lehet engedélyezési eljárást kezdeményezni.
2. A fenti honlapon kiválasztandó menüpont: Felnőttképzők nyilvántartása -> Beadványok kezelése -> Felnőttképzési tevékenység engedélyezése.
3. Az adatok megadását követően a „Tovább” gombbal lehet továbblépni.
4. A 6. pontban az „Szakmai vezető adatai”-nál meg kell adni a szakmai vezető természetes személyazonosító adatait, állampolgárságát, végzettséget igazoló okirat számát és az okiratot kiállító intézmény nevét.
5. A 7. „Nyilatkozat, dokumentum csatolás” pontban csatolni kell a szakmai vezető végzettségét és pedagógiai vagy andragógiai szakképzettségét bizonyító oklevél másolatát és a vagyoni biztosítékkal való rendelkezést bizonyító, az Fktv. vhr. 1. § (4) bekezdése szerinti szerződés másolatát, valamint a képviseletre jogosult vezetőnek nyilatkoznia kell arról, hogy nincs vele szemben az engedély megszerzését kizáró ok, továbbá rendelkezik a rendeletben meghatározott minőségirányítási rendszerrel, és biztosítja az ügyfélszolgálati és panaszkezelési rendszer működtetéséhez szükséges feltételeket.
6. A 8. „Összegzés és rögzítés” pontban (az adatok ellenőrzése után) meg kell nyomni a „Digitális aláírás és rögzítés” gombot.
7. Ezután megjelenik a beadvány státusza, ahol a sor végén a „Fizetésre vár” státuszjelző egy aktív link lesz. Erre kattintva, az ott megadott számlaszámra és névre (PMKH) kell befizetni az eljárási díjat a megadott közlemény azonosítót használva.
8. A befizetést követően a befizetést igazoló dokumentumot fel kell tölteni, a státusz ekkor megváltozik „Beküldve” státuszra.

Az engedély iránti kérelemmel más feladat nincs. Érdemes az oldalt pár naponta ellenőrizni, hiszen amennyiben a PMKH hiánypótlást kér, azt 5 napon belül teljesíteni kell, illetve ezen a felületen található majd meg a határozat az engedélyezésről.

Ha a képző jogszabály alapján vagy belső képzésként valósítja meg a felnőttképzési tevékenységét, akkor állami forrásból megvalósított képzések esetén nem engedély, hanem bejelentés alapján kell végeznie a tevékenységét.

03

A felnőttképző köteles a felnőttképzők nyilvántartásában szereplő nyilvántartási számát a felnőttképzési tevékenysége gyakorlása során használt képzési dokumentációban, a felnőttképzési tevékenységével kapcsolatos dokumentumokon és a felnőttképzési tevékenysége keretében kiállított számlán és más számviteli bizonylaton feltüntetni, továbbá arról ügyfeleit és a képzésben részt vevő személyeket tájékoztatni.

Szintén köteles a felnőttképzési tevékenységére vonatkozó tájékoztatóhoz, valamint a képzési programhoz való hozzáférést az ügyfelek, a képzésben részt vevő személyek és a felnőttképzésért felelős miniszter részére biztosítani.

Fontos tudnivalók:

A bejelentéssel ellentétben a résztvevő engedélyezett képzési tevékenység esetén nem tilthatja le a személyes adatainak a PMKH számára történő továbbítását.

Amennyiben a képző részzakmára irányuló szakmai oktatást, vagy szakképesítésre irányuló szakmai képzést folytat, képzési programját a honlapján közzé kell tennie a szakképzési törvény kormányrendeletének előírása szerint.

04 A képzési program az engedélyezett képzési tevékenység alapidokumentuma.

A képzési program a következőket tartalmazza (Fktv. 12. §):

- a képzés megnevezését,
- a képzés során megszerezhető kompetenciát,
- a képzésbe való bekapcsolódás és részvétel feltételeit, a képzés célját és célcsoportját,
- a tervezett képzési időt,
- a képzés tananyagegységeit, azok célját, tartalmát, a tananyagegységekhez óraszámot és a tananyagegység megvalósítása során alkalmazott képzési módszereket és munkaformákat, valamint a kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén, ha az a képzés óraszámába beszámítható, a beszámítható óraszámot is,
- (a zárt rendszerű elektronikus távoktatás kivételével) a maximális csoportlétszámot,
- a képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszernek leírását,
- a képzésről, a képzés egyes tananyagegységeinek elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételeit,
- a képzési program végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint a képzéshez kapcsolódó egyéb speciális feltételeket és ezek biztosításának módját.

Engedély alapján folytatott képzési tevékenységet csak minősített képzési program alapján lehet elkezdni. A programok minősítését felnőttképzési szakértő végezheti el, majd a felnőttképző a képzése elindításakor a képzési programot feltölti a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe. A képzési programban történő bármilyen változás esetén a programot újra kell minősíteni.

A korábban hatályos szabályozáshoz képest megszűnt a képzési programhoz rendelt munkaformák kötelező 3 kategóriába sorolása (csoportos, egyéni felkészítés, távoktatás), a képzési programon belül tananyagegységenként és a felnőttképző saját elgondolása szerint nevesítheti a képzési formákat és módszereket, támogatva a rugalmas képzéstervezést és a korszerű képzési módszerek megjelenését.

Részzakmára irányuló szakmai oktatás, valamint szakképesítésre irányuló szakmai képzés esetén az Szt. egyéb előírásokat is megfogalmaz az Fktv.-ben megfogalmazottakon túl, illetve előírja ezen képzési programoknak a közzétételi kötelezettségét a felnőttképző honlapján.

05 A képzés megkezdésének feltétele, hogy a felnőttképző és a képzésben résztvevő személy között létrejöjjön a felnőttképzési jogviszony a felnőttképzési szerződés megkötésével. A felnőttképzés tartalmi elemeit az Fktv.vhr. 21. § (1) bekezdése részletezi. Engedély alapján folytatott képzés esetén a felnőttképzési szerződéssel kapcsolatban az írásbeliség követelmény.

06 A képzési tevékenység dokumentálási kötelezettségét az Fktv. 16. §-a szabályozza. Ez csak az engedélyezett képzési tevékenység sajátja, a bejelentés alapján folytatott képzésekre ez nem vonatkozik.

A vezető dokumentumok a következők (ezeket a keletkezéstől számított nyolcadik év utolsó napjáig kell megőrizni):

- a kontaktórákon vezetett, a képzésben résztvevő személy által aláírt jelenléti ívek, valamint a képzésben résztvevővel elektronikus úton folytatott szakmai felkészítést, ellenőrzést igazoló dokumentumok,

- a képzésben részt vevő személynek az Fktv. 21. § (1) bekezdése alapján kezelt személyes adatai, valamint a képzés megkezdéséhez és folytatásához szükséges feltételeket igazoló eredeti dokumentumok vagy azoknak a felnőttképző által hitelesített másolatai, továbbá a bemeneti kompetenciamérést és az előzetes tudásmérést igazoló dokumentumok,
- a felnőttképzési szerződés, a képzési program, a képzésnek a képzési program szerinti megvalósítását igazoló dokumentumok,
- a képzés megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítását szolgáló szerződések eredeti példánya,
- az oktatók foglalkoztatásával összefüggő dokumentumok,
- valamint a fentiekén túl a kormányrendelet 26-os paragrafusa szerinti egységes dokumentum.

A törvény támogatja az online képzési tevékenységet a „nem kontaktórás” haladási napló bevezetésével, amit nem szükséges sem az oktatónak, sem a résztvevőnek aláírnia, lehetővé téve ezzel a haladási napló elektronikus vezetését.

07 A képzőnek ezt követően eleget kell tennie a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe a 15. § alapján történő adatszolgáltatási kötelezettségnek, és a 21. § (4) bekezdése szerinti statisztikai célú adatszolgáltatásnak, amely kötelezettségének egységes felületen a FAR-ban tud eleget tenni. Az adatkezelési kötelezettség kapcsán az Fktv. 11. § (2) bekezdés c) pontja rögzíti, hogy a felnőttképző a képzés lebonyolítása érdekében 8 évig kezeli az Fktv. 21. § (1) bekezdése szerinti személyes adatokat. Ezen személyes adatok kezelése a FAR-tól elkülönülő nyilvántartást jelent (vö. Fktv.vhr. 26. §-a szerinte „egységes dokumentum”).

08 A képző a képzés elvégzéséről kötelezően tanúsítványt állít ki, azonban magát a tanúsítványt a felnőttképző helyett a FAR generálja automatikusan, a felnőttképző által nyilvántartott és a FAR-ba szolgáltatott adatok alapján.

VII./2. Az egyéb oktatás körébe tartozó szolgáltatások áfamentességének feltételei

Az Fktv. hatálya alá tartozó képzésekkel kapcsolatos ÁFA-mentességi szabályokról részletes tájékoztatót készített a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, amely online elérhető a következő címen:

https://www.nav.gov.hu/nav/ado/adozasi_kerdes/2020_7_Adozasi_kerde20200708.html

Ennek lényege a következő.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 2020. január 1-jétől hatályos 85. § (1) bekezdés i) pontjának, valamint az egyéb oktatás fogalmát részletező (2) bekezdésének módosítása az új szakképzésről szóló törvény képzési struktúrájához és a felnőttképzésről szóló törvény ugyanezen időponttól hatályos módosításához igazodva határozza meg az általános forgalmi adó alól mentes egyéb oktatások és képzések körét.

Az Áfa tv. módosított rendelkezései szerint „mentes az adó alól az a szolgáltatásnyújtás és az ahhoz szorosan kapcsolódó óvodai, diákotthoni és kollégiumi ellátás – az étkeztetés kivételével, ha az ennek fejében járó ellenérték külön térítendő meg –, valamint az azokhoz szorosan kapcsolódó termékértékesítés, amelyet a köznevelés, a szakképzés, illetve a felsőoktatás, továbbá a [85. §] (2) bekezdésben meghatározott egyéb oktatás vagy képzés keretében a közszolgáltató, a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény, a felsőoktatási intézmény, a felnőttképző vagy – nemzetközi szerződés alapján – belföldön működő külföldi kulturális intézet – ilyen minőségben – teljesít.”

A felnőttképzési törvény 2020. január 1-jétől hatályos módosítására tekintettel az alábbiak minősülnek egyéb oktatás vagy képzés (a továbbiakban: egyéb oktatás) keretében nyújtott szolgáltatásnak:

- a) a szakképzésről szóló törvény alapján szervezett **szakmai oktatás és szakmai képzés**, továbbá az ehhez kapcsolódóan szervezett szakmai vizsga és képesítő vizsga,
- b) a felnőttképzési törvényben meghatározott
- ba) **bejelentés birtokában és jogszabály alapján** („hatósági képzések”) vagy
- bb) **engedély birtokában szervezett oktatás vagy képzés**, továbbá az ehhez kapcsolódóan szervezett vizsga,
- c) a **nyelvi képzés** és az államilag, illetve nemzetközileg elismert nyelvvizsga-bizonyítvány kiadásának alapjául szolgáló vizsga, valamint
- d) a **tanulmányi és tehetséggondozó verseny** szervezése és lebonyolítása.

VII./3. Gyakran ismételt kérdések

A módosult jogszabályi rendelkezések könnyebb megértésének elősegítése érdekében az alábbiakban összegyűjtöttük a jogalkalmazók részéről az ITM-hez intézett megkeresésekben jellemzően előkerülő kérdéseket és az azokra adott válaszokat.

Kérdéseikkel továbbra is forduljanak bátran az ITM Ügyfélszolgálatához (e-mailcím: ugyfelszolgalat@itm.gov.hu).

A TÖRVÉNY HATÁLYÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÉRDÉSEK

Kérdés: Mikor minősül szervezettnek egy képzés?

Válasz: szervezettnek tekinthető egy képzés, ha

- 1) a képzés előre meghirdetett, tervszerű,
- 2) a képzés a felnőttképző részéről tartós vagy rendszeres jelleggel végzett,
- 3) a képzés a felnőttképző által előre meghatározott tematikával rendelkezik,
- 4) a képzés időkerete jól körülhatárolható (tipikusan: óraszámban, de ez a képzés során természetesen változhat),
- 5) a képzés tekintetében a felnőttképző és a képzésben részt vevő személyek beazonosíthatóak, illetve
- 6) a képzés során biztosított az interakció a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között, amely alapján a felnőttképzőnek lehetősége van az oktatás, képzés folyamatába beavatkozni és közvetlen befolyása van a képzésben részt vevő személy célirányos kompetenciaalkításában, illetve a képzésben részt vevő személy fejlődését a felnőttképző mérni tudja.

Tipikus esetek, amelyekben felmerül: Elsősorban nyelvi képzések, magán nyelvtanárok esetében merült fel, illetve az online ismeretanyagok, letölthető tartalmak vonatkozásában.

Kérdés: A felnőttképzési törvény hatálya alá tartoznak-e a munkavédelmi és tűzvédelmi célú oktatások és képzések? Amennyiben igen, miért?

Válasz: A kormány kiemelt célja a munkavállalók biztonságos munkavégzési körülményeinek megteremtése és folyamatos fenntartása. Ez a koronavírus okozta járvány idején különösen is fontossá vált. Éppen ezért a munkavédelmi és tűzvédelmi képzések végzése felnőttképzési tevékenységnek minősül és azok bejelentés alapján végezhető. A FAR-ba történő adatszolgáltatással ugyanakkor a képzések adminisztrációja digitálissá és egyszerűbbé válik, a korábbi kötelező papíralapú dokumentációt felváltja a FAR-on keresztül történő, a hatályos jogszabályok szerinti adatszolgáltatás, amely képzésenként néhány percet vesz igénybe. A munkáltatónak a

képzés elvégzését követően a FAR által automatikusan generált tanúsítványt kell mindössze a munkavállalójával aláíratni, ezzel tudja igazolni a munkavállaló, hogy valóban elvégezte a képzést.

Kérdés: Jelenleg egy workshop vagy konferencia nem minősül felnőttképzési tevékenységnek. Ezt megítélésünk szerint nem a neve, hanem a tartalma határozza meg. Mi történik, ha egy esetleges ellenőrzés során kiderül, hogy csak azért, mert workshopnak hívunk egy eseményt, mégsem automatikusan igaz az, hogy nem vonatkozik rá a törvény?

Válasz: Nem a képzés megnevezése, hanem annak tartalma alapján lehet eldönteni, hogy valamely képzés az Fktv. hatálya alá tartozik vagy sem. A képzés (pl. workshop) szervezőjének felelőssége, hogy a képzés tartalma alapján miként ítéli meg a tevékenységét.

Kérdés: A magánoktatás is oktatás, egyéni vállalkozó által szervezett oktatás is oktatás. A szervezettség szempontjából nincs jelentősége annak, hogy egy egyéni vállalkozó egy személy részére tart (szervez) oktatást vagy egy Kft. egy teljes képzési csoport részére. Azt kell vizsgálni, hogy pontosan mi az, ami történik. Jól értjük, hogy minden 18 éven felüliek számára tartott magánóra, pl. angol, matematika stb. a Felnőttképzési törvény hatálya alá tartozik?

Válasz: Csak akkor tartozik az Fktv. hatálya alá egy oktatás vagy képzés, ha

1. a képzés szervezője felnőttképzőnek minősül,
2. a képzés szervezeten és üzletszerűen gazdasági tevékenység keretében valósul meg,
3. a képzés célirányosan kompetenciaalkításra vagy -fejlesztésre irányul.

Egy nem meghatározható időkeretű, nem tartósan vagy rendszeres jelleggel végzett felzárkóztató/ korrepetálási célú angol vagy matematika óra nem tartozik az Fktv. hatálya alá. Emellett fontos kiemelni, hogy az Fktv. nem tesz különbséget életkor alapján, azaz a 18 év alattiak számára nyújtott képzések is az Fktv. hatálya alá tartoznak.

A felnőttképzési tevékenység folytatásához kapcsolódó kérdések

Kérdés: (Tipikusan belső képzés esetén) ki a felnőttképző, azaz ki a bejelentés kötelezettje?

Válasz: A bejelentés kötelezettje minden esetben a képzés szervezője, így a megbízásos vagy egyéb jogviszony alapján ismeretátadást végzőnek (pl. egy megbízott oktatónak) az Fktv.-ből eredő kötelezettsége nincs. Tipikusan belső képzések esetében merül fel: amennyiben a képzést a munkáltató szervezi, de egy (vagy több) külsős óraadó oktatót bíz meg, akkor a felnőttképző a munkáltató és a kapcsolódó kötelezettségeket is neki kell teljesítenie (pl. bejelentés, adatszolgáltatás).

Ha ugyanezt a tevékenységet megrendeli egy felnőttképzőtől, akkor az így igénybe vett felnőttképző köti a felnőttképzési szerződést, ő állítja ki a tanúsítványt és az adatszolgáltatási kötelezettséget is ő teljesíti. Ha az igénybe vett felnőttképző is igénybe vesz alvállalkozó oktatót, az oktatónak nem keletkezik az Fktv. alapján semmilyen kötelezettsége.

Tipikus esetek, amelyekben felmerül: belső képzések esetében, illetve bármilyen képzésnél a képzés oktatói részéről.

Kérdés: A felnőttképzési államigazgatási szerv (PMKH) még nem vett nyilvántartásba, mint felnőttképzőt. Elindíthatom ennek hiányában a képzéseimet?

Válasz: A bejelentésre vonatkozó eljárást a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szabályozza. E törvény alapján a szolgáltatási tevékenység – jelen esetben a felnőttképzési tevékenység is – a bejelentéssel egyidejűleg megkezdhető, így a szolgáltató a tevékenységét

megkezdheti és végezheti a bejelentési eljárás lefolytatása alatt is. Engedélyköteles felnőttképzési tevékenység esetében azonban az engedély megszerzése feltétele a tevékenység végzésének.

Kérdés: A bejelentéshez kötött felnőttképzési tevékenység esetén szerepeltetni kell-e az oktatási, képzési tevékenységet a vállalkozó tevékenységi körei között?

Válasz: Igen, de azt, hogy a tevékenységi körök között minek kell megjelennie, a felnőttképző jogállását szabályozó törvény (és nem az Fktv.) határozza meg. Az Fktv. csak azt szabályozza, hogy az engedélyköteles felnőttképzési tevékenység tekintetében ennek meglétét a felnőttképzési államigazgatási szervnek az eljárásában külön vizsgálnia kell, bejelentés esetén a PMKH-nak nincs erre vonatkozó kötelezettsége.

Kérdés: A jogszabály alapján szervezett képzések (hatósági képzések) esetén a (külön) jogszabály által megadott engedély helyettesíti-e az Fktv. szerinti bejelentést, illetve ha lejárt az engedélye vagy nem rendelkezik engedéllyel, ez a tény mennyiben befolyásolja a felnőttképzési bejelentést?

Válasz: Ágazati jogszabály legfeljebb meghatározott konkrét képzés megszervezésére vonatkozó jogosultságot szabályozhat, szemben az Fktv.-vel, amely nem konkrét képzést, hanem a felnőttképző szolgáltatási irányelv hatálya alá tartozó szolgáltatási tevékenységet, mint felnőttképzési tevékenységet vonja a hatálya alá. Ekként a jogszabály alapján a képzés megszervezésére adott engedély az Fktv. szerinti bejelentést, illetve engedélyt nem pótolja.

Az Fktv. ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a jogszabály alapján szervezett oktatás és képzés felnőttképző által történő megszervezésére a jogszabály az Fktv.-től eltérő szabályokat állapítson meg (tehát el lehet térni tőle). Az ilyen jogszabály azonban a bejelentési kötelezettséget nem zárhatja ki és az Fktv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség tartalmát nem szűkítheti.

Lényeges kiemelni azt is, hogy ha a jogszabály a képzés megszervezését bejelentéshez vagy engedélyhez köti, a felnőttképzési államigazgatási szerv a felnőttképzőnek a felnőttképzők nyilvántartásából való törlését elrendelő, véglegessé vált határozat megküldésével tájékoztatja a bejelentés, illetve az engedély tekintetében hatáskörrel rendelkező szervet arról, hogy a felnőttképző felnőttképzési tevékenység végzésére a továbbiakban nem jogosult.

Az adatszolgáltatás teljesítéséhez kapcsolódó kérdések

Kérdés: Bejelentésköteles képzések esetén lehetőség nyílik a felnőttképzési szerződés szóban vagy ráutaló magatartással történő megkötésére is. Hogyan bizonyítható egy ellenőrzés során, hogy szóban létrejött a felnőttképzési szerződés?

Válasz: Az írásbeliség mellőzésével megkötött megállapodás létrejöttét utólagosan a hatósági ellenőrzés során az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény alapján több bizonyítási eszköz felhasználásával is bizonyítani lehet.

Így pl. bizonyíthatja a megállapodás létrejöttét

- a felnőttképzési díj felnőttképzőhöz történő beérkezéséről szóló igazolás,
- a felnőttképzőnek a képzésein résztvevőkről vezetett saját nyilvántartása,
- a felnőttképzés elvégzését igazoló, a felnőttképző által kiállított tanúsítvány,
- magának a felnőttképzőnek a hatósági ellenőrzés során arról tett nyilatkozata, hogy a szóbeli megállapodás a képzés résztvevőivel megtörtént,
- a képzésben résztvevő személy részéről történő nyilatkozattétel a megállapodás megtörténtéről (ez csak végső esetben válhat szükségessé a hatósági ellenőrzés során, amennyiben más bizonyítási eszköz nem áll rendelkezésre).

Fontos kiemelni, hogy a hatósági eljárás során figyelemmel kell lenni – szintén az Ákr. szabályaira tekintettel - a jóhiszeműség elvére és a bizalmi elvre is. Ezek értelmében az eljárás valamennyi résztvevője köteles jóhiszeműen

eljárni és a többi résztvevővel együttműködni, senki magatartása nem irányulhat a hatóság megfélemlítésére. Az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell, így a rosszhiszeműség bizonyítása a hatóságot terheli.

Kérdés: Az Fktv. 21.§ (1) bekezdésben meghatározott adatokat 8 évig köteles kezelni a felnőttképző. A jogszabály szerint a képzőnek tárolnia kell a résztvevők személyes adatait (függetlenül attól, hogy a résztvevő megtiltotta-e az adatok továbbítását). Az előírt adatoknak a FAR-ban történő adatnyilvántartásával teljesíthető-e ez a kötelezettség?

Válasz: Jelenleg nem teljesíthető, a FAR ugyanis az Fktv. 20/A. § (1) bekezdés c) pontja alapján a felnőttképző által csak az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére használható. Bejelentésköteles felnőttképzési tevékenység esetében ugyanakkor az előírt adatok kezelése a személyes adatokra korlátozódik.

Kérdés: A Felnőttképzési törvény 21.§ (1) alapján a „felnőttképző a képzés lebonyolítása érdekében kezeli [...] b), a képzéssel összefüggő adatokat, amelyek a képzésben részt vevő személy ba), végzettségével, szakképesítésével, szakképzettségével és idegennyelv ismeretével [...] kapcsolatosak. Helyes az az értelmezés, hogy ezen adatokat csak akkor kell kezelni, ha az adott képzéshez a végzettség meglétét konkrétan előírta a felnőttképző (pl.: bemeneti követelményként)?

Válasz: Helyes az értelmezés, azaz az Fktv. 21.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti adatok közül csak a képzés szempontjából releváns adatokat kell kezelni.

Kérdés: Oktatási azonosítót minden képzés esetén kell igényelni, tekintet nélkül a képzés időtartamára és jellegére?

Válasz: Ez kötelező minden, az Fktv. hatálya alá tartozó képzés esetében. Az oktatási azonosító szám bevezetése a köznevelés, a szakképzés és a felsőoktatás után a felnőttképzésben két célt szolgál:

- 1) egyetlen oktatási azonosító számhoz rendelve áll rendelkezésre valamennyi elvégzett képzésre vonatkozó adat egy adott személy esetében, ami a pályakövetési rendszer működésének alapja, illetve
 - 2) létrejön egy olyan azonosító, amelyen keresztül anonim módon összekapcsolhatóvá válnak az egyes képzési és munkaerőpiaci adatbázisok, így téve lehetővé irányítói, szakmapolitikai elemzéseket.
-

Kérdés: Amennyiben a képzésben résztvevő megtiltotta adatainak továbbítását, megadhatja-e a képző a képzésben résztvevő személyes adatait a FAR-ban abból a célból, hogy az Oktatási Hivaltól oktatási azonosítót kapjon? Jól gondoljuk-e, hogy ilyen esetben, ha nem adjuk meg a képzésben résztvevő adatait, nem követünk el hibát?

Válasz: A FAR-on, mint adatszolgáltatási rendszeren keresztül jelenleg 2 irányban történik adatszolgáltatás:

1. A Pest Megyei Kormányhivatal mint felnőttképzési államigazgatási szerv részére (Fktv. 15. § (1) bekezdés)
2. Az Oktatási Hivatal részére oktatási azonosító létrehozása céljából (Fktv.vhr. 25/A. §)

A képzésben résztvevő csak a PMKH részére történő adatszolgáltatás esetén tilthatja meg személyes adatainak továbbítását (Fktv. 1. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont). Amennyiben a képzésben résztvevőnek nincs oktatási azonosítója, vagy nem tudja az azonosítót, akkor mindenképpen meg kell adnia a személyes adatait abból a célból, hogy részére az oktatási azonosító kiadása vagy elfelejtett azonosítójának az Oktatási Hivatal részéről való megadása megtörténhessen, az erre vonatkozó adatszolgáltatás megtiltására nincs mód. Adatai az azonosító kiállítását vagy beazonosítását követően törlésre kerülnek a FAR-ból.

Speciálisan belső képzésekre vonatkozó kérdések

Kérdés: Előfordulhat, hogy pl. technológiai, IT képzések vagy épp a képzés díjára (/fő), a képzés céljára, a képzés költségviselőire vonatkozó adatok üzleti titoknak minősülnek. Miért kell a vállalatoknak feltárniuk ezeket a bizalmas információkat?

Válasz: A vállalati belső képzések tipikusan bejelentés alapján végezhető képzések. Ezek esetében az adott képzésről – tartalmát tekintve – mindössze a következő adatokat kell szolgáltatni:

- képzés megnevezése,
- képzés jellege (azaz melyik munkakörhöz kapcsolódik [FEOR, ha meghatározható ilyen], illetve mely kulcskompetenciát fejleszt),
- képzés óraszám.

A képzés költsége és költségviselőjére vonatkozó adatok szolgáltatását statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség írja elő, amit a korábbi jogszabályok is előírtak (OSAP keretében eddig is szolgáltatni kellett statisztikai adatokat minden gazdasági tevékenységet végző szervezetnek, ideértve a képzés költségviselőjét és költségviselőjét). A megadott adatok állami szerv által vezetett adatbázisba kerülnek, azok biztonságos kezelése és tárolása ezáltal biztosított. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy ezek az adatok a felnőttképzési szerződés részét is képezik, így semmiképpen nem minősülnek üzleti titoknak.